

PATVIRTINTA
Kupiškio rajono savivaldybės tarybos
2019 m. kovo d. sprendimu Nr. TS-

KUPIŠKIO RAJONO SAVIVALDYBĖS 2019 METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS

I SKYRIUS IVADAS

1. Bendra informacija

Kupiškio rajono savivaldybės 2019 metų socialinių paslaugų planas (toliau – Planas) parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, Socialinių paslaugų planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1132, Socialinių paslaugų katalogu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“, Socialinių paslaugų plano forma ir Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104.

Plano paskirtis – nustatyti socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis Kupiškio rajono savivaldybėje 2019 metais pagal gyventojų poreikius, socialinių paslaugų finansavimo poreikį ir veiksmingumą.

Plane nustatyti socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai atitinka:

1.1. Valstybės ilgalaikės raidos strategijos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2002 m. lapkričio 12 d. nutarimu Nr. IX-1187, pagrindinį tikslą „Sukurti aplinką plėtoti šalies materialinei ir dvasinei gerovei, kurią apibendrintai nusako žinių visuomenė, saugi visuomenė ir konkurencinga ekonomika“, kryptį „Socialinės paramos plėtra ir skurdo bei socialinės atskirties įveikimas“ ir jos pagrindinius veiksmus „Įvykdyti socialinių paslaugų reformą, kuri apibrėžtų veiksmingesnius socialinių paslaugų organizavimo būdus, skatintų pačius paslaugų gavėjus ieškoti savipagalbos būdų, pertvarkytų paslaugų finansavimą, sukurtų bendrą socialinių paslaugų standartų, kokybės vertinimo ir kontrolės mechanizmą“, „Teikti prevencines ir reabilitacines socialines paslaugas socialinės atskirties grupėms, prievartą ir išnaudojimą patyrusiems, sergantiems priklausomybės ligomis, grįžusiems iš įkalinimo vietų ir kitiems asmenims“, „Geriau panaudoti nevyriausybinių organizacijų išteklius ir gebėjimus socialinei paramai tobulinti“;

1.2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2016–2020 metų programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, „darnaus žmogaus“ principą bei veiklos kryptis šeimos puoselėjimo ir sveikatos apsaugos srityse;

1.3. Kupiškio rajono plėtros iki 2020 m. strateginio plano, patvirtinto Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2011 m. kovo 31 d. sprendimu Nr. TS-69 „Dėl Kupiškio rajono plėtros iki 2020 metų strateginio plano patvirtinimo“, 1.2 tikslo „Užtikrinti aukštą sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų kokybę ir prieinamumą, didinti saugumą rajone“ 1.2.1 uždavinį „Didinti sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų įvairovę bei gerinti jų kokybę modernizuojant šias paslaugas teikiančių įstaigų infrastruktūrą bei skatinant jų darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą“ bei 1.2.2 uždavinį „Plėtoti visuomenės sveikatos, socialinės atskirties, antisocialinių reiškinių prevencines priemones“;

1.4. Kupiškio rajono savivaldybės 2019–2021 metų strateginio veiklos plano, patvirtinto Kupiškio rajono savivaldybės tarybos 2019 m. vasario 21 d. sprendimu Nr. TS-20 „Dėl Kupiškio rajono savivaldybės 2019–2021 metų strateginio veiklos plano patvirtinimo“ Socialinės ir sveikatos apsaugos programos tikslą „Mažinti socialinę atskirtį rajone, įgyvendinant Savivaldybės ir valstybės socialinę politiką“ ir uždavinį „Užtikrinti būtinų socialinių paslaugų teikimą ir administravimą Kupiškio rajono gyventojams“.

Identifikuojant Kupiškio rajono savivaldybės pagrindines socialines problemas, remtasi Statistikos departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės skelbiamais duomenimis, Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus, Finansų ir biudžeto skyriaus, Kultūros, švietimo ir sporto skyriaus, Kupiškio socialinių paslaugų centro, VšĮ Kupiškio vaikų dienos centro, Kupiškio socialinės globos namų, Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų kaupiamais duomenimis, Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kupiškio rajono policijos komisariato pateikta informacija, nevyriausybinių organizacijų bei kitų socialines paslaugas teikiančių įstaigų pateiktais duomenimis.

Šiame Plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

2. Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai:

Kupiškio rajono savivaldybės socialinių paslaugų infrastruktūrai plėtoti 2019 metais išskirti tokie esminiai veiklos prioritetai ir socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai:

I Prioritetas

Nestacionarių socialinių paslaugų plėtra

tikslas – plėtoti nestacionarias socialines paslaugas, didinti jų teikimo mastą bendruomenėse ir užtikrinti jų prieinamumą.

1.1. Uždaviniai:

1.1.1. tęsti ir efektyvinti integralios pagalbos (dienos socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugų teikimą;

1.1.2. plėtoti ir efektyvinti socialinės priežiūros (pagalbos į namus) paslaugų teikimą kaimiškose vietose;

1.1.3. tęsti kompleksinių paslaugų šeimai teikimą;

1.1.4. plėtoti dienos socialinės globos paslaugų institucijoje teikimą suaugusiems su negalia asmenims, turintiems proto negalią ir (ar) psichikos sutrikimų;

II Prioritetas

Stacionarių socialinių paslaugų plėtra

tikslas – plėtoti stacionarias socialines paslaugas bendruomenėse.

2.1. Uždaviniai:

2.1.1. teikti paslaugas vaikams, likusiems be tėvų globos, bendruomeniniuose vaikų globos namuose.

III prioritetas

Teikiamų socialinių paslaugų kokybės gerinimas

tikslas – gerinti teikiamų socialinių paslaugų kokybę.

3.1. Uždaviniai:

3.1.1. skatinti vaikų globą (rūpybą) šeimoje ir įvaikinimą bei teikti pagalbą globėjų šeimoms;

3.1.2. gerinti teikiamų socialinių paslaugų kokybę, efektyviai išnaudojant turimus specialistų žmogiškuosius išteklius, plečiant darbuotojų žinias, įgūdžius ir kompetenciją;

3.1.3. siekti lengvinti neįgaliųjų žmonių buitį, pritaikant būstus ir gyvenamąją aplinką neįgaliesiems.

Pagrindinė socialinių paslaugų infrastruktūros plėtojimo kryptis yra socialinių paslaugų įvairovės ir jų kokybės gerinimas kartu su jau teikiamomis stacionariomis paslaugomis, investuojant į nestacionarių socialinių paslaugų, kurios yra pigesnės ir efektyvesnės, plėtrą. Socialinių paslaugų teikimas turi atitikti realius bendruomenės poreikius ir remtis turimais resursais.

3. Socialinių paslaugų plano rengėjai

Socialinių paslaugų planą rengė Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus, Finansų ir biudžeto skyriaus, Kupiškio socialinių paslaugų centro atsakingi specialistai:

Laima Bartulienė, Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vedėja;

Lina Buitvydaitė, laikinai einanti Kupiškio socialinių paslaugų centro direktoriaus pareigas;

Vida Bukauskienė, Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyriausioji buhalterė;

Aušra Mykolaitienė, Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus vyresnioji specialistė;

Reda Totorienė, Savivaldybės administracijos Finansų ir biudžeto skyriaus vedėja;
Aleksandra Žindulienė, Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus
vyriausioji socialinė darbuotoja.

II SKYRIUS BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Kupiškio rajono savivaldybės socialinės ekonominės ir demografinės situacijos įvertinimas

Kupiškis – miestas šiaurės rytų Lietuvoje. Kupiškio rajono savivaldybės bendras plotas – 1080 kv. km. Savivaldybės atstovaujamoji institucija – Savivaldybės taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas. Savivaldybės funkcijas įgyvendina atitinkami jos struktūriniai padaliniai ir struktūriniai teritoriniai padaliniai – seniūnijos. Kupiškio rajono savivaldybė suskirstyta į Kupiškio miestą ir į 6 administracinius vienetų – seniūnijas.

1 lentelė

Eil. Nr.	Seniūnija	Gyventojų skaičius (~) (2019-01-01)	Seniūnaitijos
1.	Kupiškio seniūnija	3 377	4 seniūnaitijos: Antašavos, Uoginių, Šepetos, Virbališkių
2.	Alizavos seniūnija	1 598	3 seniūnaitijos: Alizavos, Salamiesčio, Palevenėlės
3.	Subačiaus seniūnija	1850	3 seniūnaitijos: Aukštaičių, Lukonių, Subačiaus miestelio
4.	Noriūnų seniūnija	1917	4 seniūnaitijos: Noriūnų, Puponių, Palėvenės, Rudilių
5.	Šimonių seniūnija	1 519	4 seniūnaitijos: Adomynės, Juodpėnų, Migonių, Šimonių
6.	Skapiškio seniūnija	1 489	4 seniūnaitijos: Skapiškio, Kreipšių, Laičių, Naivių

Kupiškio rajono savivaldybės administracijos seniūnijų duomenys

4.1. Vidutinis metinis Kupiškio rajono savivaldybės gyventojų skaičius ir sudėtis

Kupiškio rajono savivaldybėje 2018 metų pradžioje gyventojų skaičius buvo 17 115, 2019 metų pradžioje (išankstiniai duomenys) – 16 761. Kupiškio rajono savivaldybei būdinga gyventojų skaičiaus mažėjimo tendencija. 2001 metais Kupiškio rajono savivaldybėje gyveno 24 622 gyventojai. Per laikotarpį nuo 2001 m. iki 2019 m. gyventojų skaičius rajone sumažėjo 32 procentais (7 861 gyventojų). Žemiau esančioje lentelėje pateikiami savivaldybės gyventojų demografiniai rodikliai:

2 lentelė

Eil. Nr.	Rodikliai	Gyventojų (šeimų) skaičius
1.	Gyventojų skaičius	17 115 (2018-01-01) 16 761 (2019-01-01)
	Iš jų:	-
1.1.	mieste	7 060 (2018-01-01) 6 968 (2019-01-01)
1.2.	kaime	10 420 (2018-01-01) 9 793 (2019-01-01)
2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:	-
2.1.	pensinio amžiaus gyventojai	4 648 (2018-01-01) 4 619 (2019-01-01)
2.2.	suaugę asmenys, turintys negalią	2 725 (2018-01-01) 2 589 (2019-01-01)
2.3.	vaikai (0–15 metų amžiaus)	2 306 (2019-01-01)
2.4.	neįgalūs vaikai	111 (2019-01-01)
2.5.	socialinės rizikos vaikai	180 (2019-01-01)
3.	socialinės rizikos šeimos	138 (2019-01-01)
4.	vaikai socialinės rizikos šeimose	318 (2019-01-01)

Statistikos departamento duomenys (www.stat.gov.lt)

Socialinės paramos skyriaus duomenys

Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus duomenys

Kupiškio socialinių paslaugų centro duomenys

4.2. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygojantys veiksniai

Planuojant ir organizuojant socialinių paslaugų teikimą Kupiškio rajone orientuojamasi į Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgyvendinamą valstybės socialinių paslaugų politiką. Svarbiausi uždaviniai ir toliau išlieka skurdo ir socialinės atskirties mažinimas. Visų šalies savivaldybių gyventojų socialinių paslaugų poreikį lemia panašūs veiksniai:

- demografinė padėtis;
- sveikatos būklė;
- socialinių įgūdžių stoka ar nebuvimas;
- žalingi įpročiai (piktnaudžiavimas alkoholiu, psichotropinių medžiagų vartojimas);
- gyvenamojo būsto neturėjimas;
- socialinės integracijos problemos;
- smurtas artimoje aplinkoje;
- nedarbas;
- emigracija ir gyventojų skaičiaus mažėjimas;
- kita.

4.2.1. Demografinė padėtis. Pagrindinis gyventojų senėjimą lemiantis veiksnys – gimstamumo kitimas ir gyvenimo trukmės ilgėjimas. Gimstamumas tiesiogiai neveikia gyventojų amžiaus struktūros, tačiau nuo jo mažėjimo priklauso dabartiniu metu susiformavusi gyventojų amžiaus struktūra bei tolimesnės jos raidos perspektyvos.

Žemiau esančioje lentelėje pateikiami 2016–2018 metų savivaldybės gyventojų sudėties ir skaičiaus rodikliai:

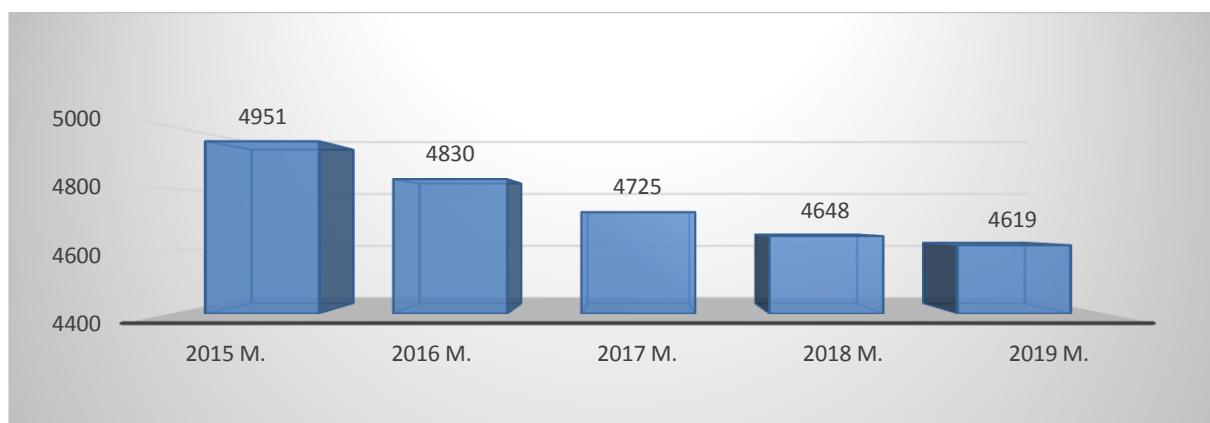
3 lentelė

Eil. Nr.	Statistiniai rodikliai	2016-01-01	2017-01-01	2018-01-01	Pokytis +, - lyginant su praėjusiais metais
1.	Gyventojų skaičius	18 225	17 670	17 097	-573
2.	Vaikų skaičius (0 –15 metų amžiaus)	2 563	2 430	2 306	-124
3.	Darbingo amžiaus gyventojų skaičius	10 832	10 515	10 143	-372
4.	Pensinio amžiaus gyventojų skaičius	4 830	4 725	4 648	-77
5.	* Demografinės senatvės koeficientas	181	189	193	-4

* Pagyvenusių (60 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus Statistikos departamento duomenys (www.stat.gov.lt)

Per praėjusius metus pensinio amžiaus gyventojų skaičius Kupiškio rajono savivaldybėje nežymiai sumažėjo (1 diagrama). 2018 metų pradžioje Kupiškio rajono savivaldybėje gyveno 4648 pensinio amžiaus gyventojai, kurie sudarė net 27 proc. visų Savivaldybės gyventojų. Savivaldybėje išlieka ta pati tendencija, kad visuomenėje daugėja senų žmonių, todėl sparčiai didėja poreikis socialinėms paslaugoms. Per paskutinius kelerius metus ypatingai išaugo poreikis nestacionarioms socialinėms paslaugoms – pagalbai į namus, dienos socialinei globai asmens namuose. Kasmet vis reikalingesnė tampa ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa institucijoje.

1 diagrama. Pensinio amžiaus gyventojų skaičiaus kaita Kupiškio rajono savivaldybėje

Statistikos departamento duomenys (www.stat.gov.lt)

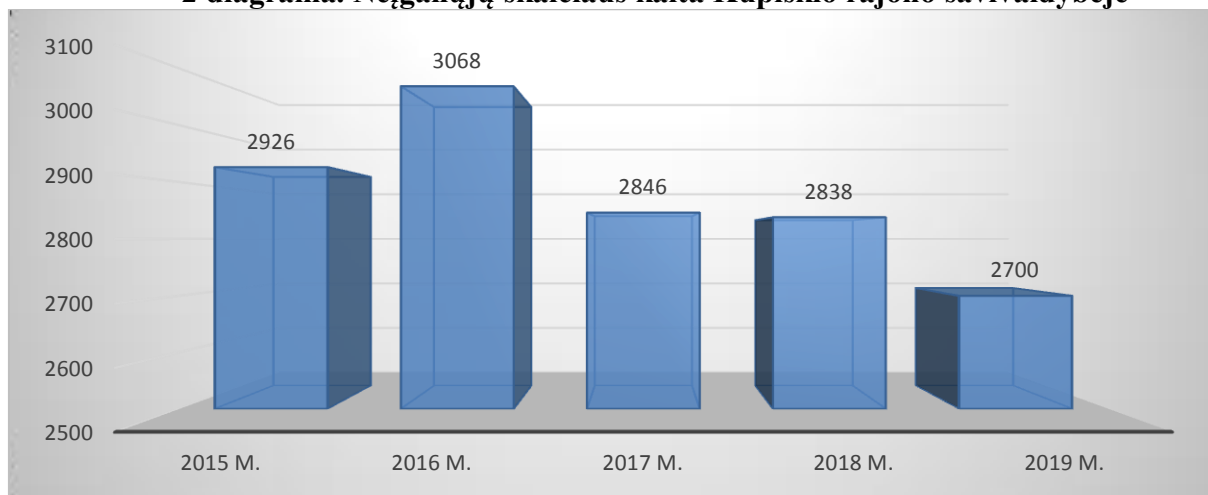
Visuomenės senėjimas didina integruotos globos ir slaugos paslaugų poreikį – reabilitacijos, medicinos, socialinių paslaugų, kadangi senyvo amžiaus asmenys, netekę savarankiškumo, negali savarankiškai atlikti daugelio kasdienio gyvenimo funkcijų.

Socialinių paslaugų poreikis didėja ir dėl šeimos struktūros kaitos – kelių kartų šeimų, gyvenančių kartu, mažėja ypač sparčiai. Kupiškio socialinių paslaugų centro ir Kupiškio rajono savivaldybės administracijos seniūnijų pateiktais duomenimis 2019 m. sausio 1 d. Kupiškio rajono savivaldybėje gyveno 234 pagyvenę vieniši asmenys. Dažnai pagyvenusius žmonių artimieji gyvena kituose miestuose, užsienyje, jie yra užimti darbo rinkoje, socialiniai ryšiai tarp artimųjų yra susilpnėję arba nutrūkę, menki kaimynystės ryšiai, stinga neformalių globėjų, todėl, sulaukę vyresnio amžiaus ir netekę savarankiškumo, pagyvenę žmonės pagalbos tikisi iš oficialių pagalbos institucijų.

4.2.2. Sveikatos būklė. Europos neįgaliųjų strategijoje 2010–2020 pateikiama, kad vienas iš šešių žmonių Europos Sąjungoje yra neįgalus. Šį skaičių sudaro apie 80 mln. žmonių, kurie atribojami nuo pilno socialinio ir ekonominio dalyvavimo dėl aplinkos ir požiūrių barjerų. Strategijoje taip pat pažymima, jog skurdo lygis tarp neįgaliųjų dėl jų ribotų įsidarbinimo galimybių yra 70 proc. didesnis negu bendras skurdo lygis. Daugiau negu trečdalis asmenų, kuriems per negu 75 metus, turi kai kurių apribojimų dėl negalios ir 20 proc. turi žymių apribojimų. Šie skaičiai didės, nes Europos Sąjunga senėja (European Disability strategy 2010–2020) .

Negalia apriboja asmens savarankiškumą, todėl reikalingos socialinės paslaugos, ypač bendruomenės lygmeniu, kurios padėtų ugdyti neįgaliųjų, jų šeimos narių gebėjimus, užtikrintų jų užimtumą, bendravimą, suteiktų galimybes gyventi bendruomenėje. Neįgaliesiems reikalingos įvairios bendrosios ir specialiosios socialinės paslaugos. Kupiškio rajono savivaldybėje 2019 m. sausio 1 d. duomenimis gyveno 2700 neįgalių asmenų, iš jų 111 vaikų (2 diagrama), o tai sudaro 16,1 proc. visų Savivaldybės gyventojų.

2 diagrama. Neįgaliųjų skaičiaus kaita Kupiškio rajono savivaldybėje

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos Panevėžio skyriaus Kupiškio skyriaus duomenys
Socialinės paramos skyriaus duomenys

Negalia sąlygoja pagalbos į namus, socialinės globos, transporto organizavimo, aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis, būsto pritaikymo neįgaliųjų poreikiams ir kitų paslaugų poreikį.

Kupiškio rajono savivaldybėje per 2018 metus dėl sveikatos būklės 159 asmenims buvo nustatytas specialiųjų poreikių lygis. Pagal nustatytą specialųjį nuolatinės slaugos poreikį didelių specialiųjų poreikių lygis buvo nustatytas 40 pensinio amžiaus asmenų, pagal specialųjį nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikį – 62 asmenims. 44 asmenims turėtas darbingumo lygis, sukačius senatvės pensijos amžių, buvo prilygintas specialiųjų poreikių lygiui (7 asmenims darbingumo lygis buvo prilygintas didelių specialiųjų poreikių lygiui, 37 asmenims – vidutinių specialiųjų poreikių lygiui).

**Aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis ir būsto pritaikymas
Kupiškio rajone 2014–2018 m.**

4 lentelė

Eil. Nr.	Rodikliai	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
1.	Aprūpinimas techninėmis pagalbos priemonėmis	399	307	285	313	309
2.	Būsto ir aplinkos pritaikymas	1	3	6	11	6
3.	Specialiųjų poreikių lygio nustatymas	230	210	166	170	159

Socialinės paramos skyriaus duomenys

Būsto (aplinkos) pritaikymo neįgaliesiems programos tikslas – pritaikyti būstą (aplinką) neįgaliajam asmeniui pagal jo poreikius, kad asmuo galėtų gyventi savarankišką ir visavertį gyvenimą, sėkmingai integruotųsi į visuomenę.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje gyvena nemažai neįgaliųjų, turinčių judėjimo negalią, todėl fizinės aplinkos pritaikymas yra būtina sąlyga atkurti žmogaus su negalia fizinį, dvasinį ir ekonominį savarankiškumą. 2018 metais būsto pritaikymo neįgaliesiems programai įgyvendinti iš Kupiškio rajono savivaldybės biudžeto skirta 8 539,74 Eur ir iš valstybės biudžeto – 10 428, 21 Eur. Būstai buvo pritaikyti 5 suaugusiems neįgaliesiems, iš jų du aprūpinti laiptų kopikliais, vienas neįgalusis būsto pritaikymą atliko savarankiškai. 2019 m. dėl būsto pritaikymo neįgaliesiems prašymus pateikė 9 asmenys. Būsto pritaikymo neįgaliesiems darbų apimtys 2019 m. priklausys nuo to, kiek Kupiškio rajono savivaldybė gaus lėšų iš valstybės biudžeto ir kiek lėšų būstų pritaikymui bus skiriama iš Savivaldybės biudžeto.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. liepos 11 d. įsakymu Nr. A1-360 patvirtintas Šeimų, auginančių vaikus su sunkia negalia, socialinio saugumo stiprinimo pritaikant būstą ir gyvenamąją aplinką 2018 metais tvarkos aprašas. Vadovaujantis šiuo tvarkos aprašu 2018 m. būstas pritaikytas vienam vaikui su sunkia negalia.

Vadovaujantis Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų atrankos konkurso organizavimo nuostatais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2012 m. liepos 20 d. įsakymu Nr. A1-345 „Dėl Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų atrankos konkurso organizavimo nuostatų, Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektų vertinimo ir atrankos komisijos darbo organizavimo tvarkos aprašo, Socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektui vykdyti skirtų lėšų pervedimo ir naudojimo sutarties formos patvirtinimo“, neįgaliųjų socialinės integracijos srityje veikiančios organizacijos galėjo teikti projektus 2018 m. socialinės reabilitacijos paslaugų finansavimui gauti. 2018 m. finansavimas skirtas:

1. VšĮ Panevėžio ir Utenos regionų aklųjų centrui – 6 610 Eur;
2. Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija – 13 628 Eur;
3. Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga – 14 851 Eur;
4. Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Guboją“ Kupiškio skyrius – 2 500 Eur;
5. VšĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnybai – 2 167 Eur.

2018 m. socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektams finansuoti skirtų lėšų paskirstymas

5 lentelė

Eil. Nr.	Organizacijos, įgyvendinančios projektą, pavadinimas	Iš viso, Eur	Iš jų:	
			Valstybės biudžeto lėšos, Eur	Savivaldybės biudžeto lėšos, Eur
1	2	3	5	4
1.	VšĮ Panevėžio ir Utenos regionų aklųjų centras	6610	6610	–
2.	Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija	13628	7480	6148
3.	Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga	14851	14851	–
4.	Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Guboją“ Kupiškio skyrius	2500	2500	–
5.	VšĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba	2167	2167	–
	Iš viso:	39756	33608	6148

Socialinės paramos skyriaus duomenys

Vadovaujantis Neįgaliųjų socialinės integracijos per kūno kultūrą ir sportą projektų finansavimo 2016–2018 metais konkurso nuostatais (toliau – Nuostatai), patvirtintais Socialinės apsaugos ir darbo ministro 2015 m. rugsėjo 4 d. įsakymu Nr. A1-506 „Dėl Neįgaliųjų socialinės integracijos per kūno kultūrą ir sportą projektų finansavimo 2016–2018 metais konkurso nuostatų patvirtinimo“ (toliau – Konkurso nuostatai), neįgaliųjų nevyriausybinių organizacijų galėjo teikti projektus 2018 m. finansavimui gauti. 2018 m. pagal Konkurso nuostatus, projektą pateikė tik viena organizacija.

2018 m. Neįgaliųjų socialinės integracijos per kūno kultūrą ir sportą projektams finansuoti skirtos lėšos

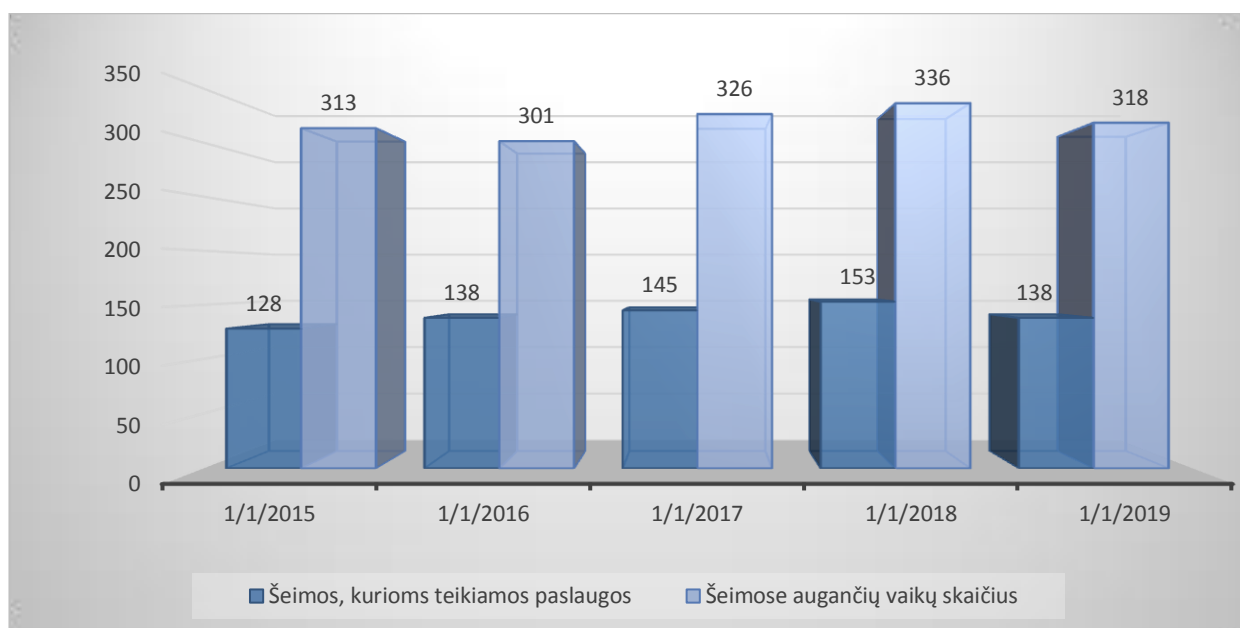
6 lentelė

Eil. Nr.	Organizacijos, įgyvendinančios projektą, pavadinimas	Patvirtintas finansavimas VISO (metams)	Iš jų:	
			iš valstybės biudžeto	iš savivaldybės biudžeto
1.	Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga	2391	1891	500

Socialinės paramos skyriaus duomenys
Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus duomenys

4.2.3. Socialinių įgūdžių stoka ar nebuvimas. Šeimų, auginančių vaikus, socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti vaikus stoka sąlygoja bendrųjų socialinių paslaugų ir socialinės priežiūros (socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo) paslaugų reikalingumą. Kupiškio rajono savivaldybėje 2019 m. sausio 1 d. buvo 138 šeimos, auginančios nepilnamečius vaikus, kurioms teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos. Kupiškio socialinių paslaugų centre su šeimomis dirba 12 socialinių darbuotojų ir 4 atvejo vadybininkai. Vienam socialiniam darbuotojui vidutiniškai tenka apie 12 šeimų ir 27 jose augantys vaikai.

3 diagrama. Šeimų, turinčių socialinių problemų, ir jose augančių vaikų skaičius

Kupiškio socialinių paslaugų centro duomenys

Kupiškio socialinių paslaugų centro socialiniai darbuotojai, dirbantys su šeimomis ir vaikais, 2018 metais 177 šeimoms ir 384 jose augantiems vaikams teikė bendrąsias socialines paslaugas (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne, transporto organizavimo, sociokultūrinės ir kt.) ir specialiąsias socialines paslaugas (socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas) asmens namuose. Susidarius krizinei situacijai šeimoje, buvo teikiamos intensyvios krizių įveikimo pagalbos, psichosocialinės pagalbos, socialinės priežiūros – apgyvendinimo Krizių centre paslaugos.

Šeimų, kurioms teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos ir jose augančių vaikų skaičius, pagal teritorijas

7 lentelė

Eil. Nr.	Teritorija	Šeimų skaičius			Vaikų, augančių šeimose, skaičius		
		2017-01-01	2018-01-01	2019-01-01	2017-01-01	2018-01-01	2019-01-01
1.	Kupiškio miestas	41	33	31	97	70	70
2.	Kupiškio seniūnija	17	22	19	37	41	46
3.	Skapiškio seniūnija	14	14	15	36	32	35
4.	Subačiaus seniūnija	13	13	15	23	25	31
5.	Šimonių seniūnija	21	24	18	45	51	41
6.	Alizavos seniūnija	19	18	13	46	55	33

7.	Noriūnų seniūnija	20	29	27	42	62	62
	Iš viso:	145	153	138	326	336	318

Socialinės paramos skyriaus duomenys

Kupiškio socialinių paslaugų centro duomenys

Nuo 2018 m. liepos 1 d. pasikeitus Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymui, savivaldybėse nebeliko socialinės rizikos šeimų apskaitos. Šeimoms, kurios buvo įtrauktos į socialinės rizikos šeimų apskaitą iki 2018 m. liepos 1 d., buvo pervertinti socialinės rizikos veiksnių reikšimosi šeimoje lygiai, pagal naują atvejo vadybos tvarką ir principus, kurie buvo įtvirtinti naujajame Vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme. Kupiškio socialinių paslaugų centre nuo 2018 m. liepos 1 d. pradėjo dirbti 4 atvejo vadybininkai, kurių funkcijos yra:

- šeimos poreikių pagalbai vertinimas (socialinės rizikos veiksnių reikšimosi šeimoje lygiai, vaiko ir jo šeimos apsaugos faktorių vertinimas);
- pagalbos organizavimas;
- pagalbos plano sudarymas;
- pagalbos plano įgyvendinimo koordinavimas;
- šeimos stebėseną.

Nuo 2018 m. liepos 1 d. atvejo vadyba pradėta naujai taikyti 18 šeimų, kurioms Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus buvo nustatytas 0, 1 ar 2 grėsmės lygis. Per 2018 m. 11 šeimų paslaugų teikimas ir atvejo vadyba buvo nutraukta, kadangi išnyko priežastys, dėl kurių buvo reikalingos socialinės paslaugos ir šeima pati pajėgi savarankiškai užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus; šeimoje neliko nepilnamečių vaikų (vaikas tapo pilnamečiu, emancipuotas arba sudarė santuoką, mirė ar kt.); šeima išvyko gyventi į kitą savivaldybę; pagalbos plane numatyta ir teikta pagalba nepadėjo tėvams pakeisti elgesio su vaiku, jie neužtikrina vaiko teisių arba jas pažeidžia.

Atvejo vadybininkai ir socialiniai darbuotojai, teikdami socialines paslaugas šeimoms, siekia skatinti ir atkurti jų savarankiškumą atliekant įvairias asmeniniame ir visuomeniniame gyvenime reikalingas funkcijas (pagalba tvarkant pinigų apskaitą, mokant mokesčius, prižiūrint ir auklėjant vaikus). Šeimos yra informuojamos socialinės paramos, gydymo nuo priklausomybės ligų klausimais, tarpininkaujama šeimai tvarkant reikalingus dokumentus (piniginei socialinei paramai, išmokoms vaikams, socialinei paramai mokiniams, socialiniam būstui, nemokamai teisinei pagalbai gauti ir kt.) ir bendraujant su sveikatos priežiūros įstaigomis. Socialinis darbuotojas padeda šeimai suvokti jos socialinių problemų kilmės priežastis, motyvuoja ieškoti problemų sprendimo būdų,

įgalina priimti atsakomybę, moko tėvystės, socialinių, buitinių įgūdžių, organizuojami užsiėmimai grupėse, teikiamos individualios psichologo konsultacijos.

Socialinės problemos, tokios kaip socialinių įgūdžių stoka, girtavimas, negebėjimas spręsti tarpasmeninių santykių, smurtas artimoje aplinkoje pasitaiko ne tik šeimose, kurioms yra jau teikiamos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos. Siekiant šeimą motyvuoti pokyčiams, įgalinti ją pačią spręsti iškilusias socialines problemas ir sumažinant riziką, šeimai pradėti taikyti atvejo vadybą, jau nuo 2016 m. Kupiškio rajono savivaldybėje Kupiškio socialinių paslaugų centro ir seniūnijų socialiniai darbuotojai aktyviai dirba su šeimomis, atsidūrusiomis krizinėse situacijose, joms teikia prevencinio pobūdžio paslaugas. 2019 m. sausio 1 d. Kupiškio rajono savivaldybėje buvo 29 stebimos šeimos, kurioms yra paskirtos ir teikiamos prevencinės paslaugos. Socialiniai darbuotojai 1–2 kartus per mėnesį lankosi šeimose, teikia bendrąsias socialines paslaugas (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo, transporto paslaugų organizavimo), organizuoja šeimoms pagalbą (socialinę, pedagoginę, psichologinę ar kitą pagal poreikį) ir (ar) paramos teikimą, padeda šeimoms įveikti krizę ir spręsti kitas socialines problemas, bendradarbiauja su ugdymo, sveikatos priežiūros ir kitomis įstaigomis, galinčiomis padėti šeimoms.

4.2.4. Žalingi įpročiai. Piktnaudžiavimas narkotinėmis, psichotropinėmis medžiagomis, alkoholiu, priklausomybė nuo narkotinių, psichotropinių medžiagų, alkoholio sąlygoja bendrųjų socialinių paslaugų (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo) bei specialiųjų (socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, intensyvios krizių įveikimo pagalbos, laikino apgyvendinimo) paslaugų poreikį. Kupiškio rajono savivaldybės administracija nuo 2014 m. yra sudariusi galimybę asmenims, norintiems gydytis nuo priklausomybės alkoholiui, tačiau neturintiems tam pakankamai piniginių lėšų, pasinaudoti Savivaldybės parama ir nemokamai gauti reikalingas gydymo paslaugas Respublikinio priklausomybės ligų centro Panevėžio filiale. Nuo 2017 metų priklausomybės ligų centrus sujungus ir įsteigus Respublikinį priklausomybės ligų centrą, pasikeitė gydymo nuo priklausomybės alkoholiui pobūdis. Asmenims 2018 m. buvo taikytas medikamentinis ir stacionarus gydymas Respublikinio priklausomybės ligų centro Panevėžio filiale.

2016–2018 metų Savivaldybės skirto finansavimo priklausomybės ligoms gydyti rodikliai

8 lentelė

Eil. Nr.	Rodikliai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	Pokytis + - lyginant su praėjusiais metais
1.	Pateikta Savivaldybei prašymų dėl finansavimo gavimo	22	27	25	-2
2.	Parengta įsakymų dėl finansavimo skyrimo	22	27	25	-2
3.	Asmenų, kurie gydėsi, skaičius	22	27	25	-2

4.	Lėšos, skirtos iš Savivaldybės biudžeto priklausomybių ligoms gydyti	4175	3464	2500	- 964

Kupiškio rajono savivaldybės administracijos duomenys

2018 m. dėl paramos gydymui nuo priklausomybės alkoholiui kreipėsi 25 asmenys, iš jų net 24 asmenys gyvena kaimiškose vietovėse. Alkoholio vartojimo problema yra labai aktuali kaimiškose seniūnijose, todėl Kupiškio rajono savivaldybės administracija 2019 metais skatins asmenis kreiptis dėl paramos skyrimo gydymui nuo priklausomybės ligų apmokėti.

4.2.5. Smurtas artimoje aplinkoje sąlygoja bendrųjų socialinių paslaugų (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, bendravimo) ir specialiųjų (laikino apnakvindinimo, intensyvios krizių įveikimo pagalbos, trumpalaikės socialinės globos, psichosocialinės pagalbos, apgyvendinimo Krizių centre) poreikį. 2018 m. pastebimai sumažėjo užregistruotų nusikalstamų veikų, susijusių su smurtu artimoje aplinkoje, skaičius. 2018 metais iškvietimų dėl smurto aplinkoje buvo užregistruota 78 atvejais mažiau, palyginti su praėjusiais metais.

2016–2018 metų savivaldybėje užregistruotų nusikalstamų veikų ir smurto artimoje aplinkoje rodikliai

9 lentelė

Eil. Nr.	Rodikliai	2016 m.	2017 m.	2018 m.	Pokytis + - lyginant su praėjusiais metais
1.	Užregistruota nusikalstamų veikų iš viso per metus	383	428	350	-78
2.	Užregistruota iškvietimų dėl smurto artimoje aplinkoje per metus	374	453	275	-178
3.	Pradėta ikiteisminių tyrimų	94	142	126	-16

Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kupiškio rajono policijos komisariato duomenys

4.2.6. Polinkis įsitraukti į nusikalstamą veiką sąlygoja bendrųjų socialinių paslaugų (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo, maitinimo organizavimo) socialinių paslaugų poreikį. Panevėžio apskrities vyriausiojo policijos komisariato Kupiškio rajono policijos komisariato duomenimis per 2018 m. sausio–gruodžio mėnesius Kupiškio rajono savivaldybėje buvo užregistruota 350 nusikalstamų veikų, o tai yra 22 proc. mažiau negu 2017 m. 2018 m. nusikalstamų veikų buvo užregistruota mažiausiai, lyginant duomenis su paskutiniais 3 metais. Galima daryti prielaidą, kad tam turėjo įtakos aktyviai ir efektyviai įgyvendinami prevenciniai projektai, programos. 2018 m. Kupiškio rajono savivaldybėje veikė 25 saugios kaimynystės grupės, kurios prisideda prie nusikalstamų veikų prevencijos.

Kupiškio rajono policijos komisariato prevencijos centras, kuris veikia nuo 2017 m., organizavo prevencinius renginius ir susitikimus smurto artimoje aplinkoje tema. Susitikimų tikslas

– supažindinti gyventojus su pagalbos teikimo būdais smurto artimoje aplinkoje atvejais, išmokyti juos atpažinti žalingas veikas ir aplinkybes, atrasti problemų sprendimo kryptis ir būdus, sustiprinti bendruomenės ir kiekvieno jos nario atsparumą smurtui artimoje aplinkoje, skatinti nelikti abejingus ir pranešti policijai apie žinomą, matomą smurtą, įtarimą keliančias situacijas, informuoti apie atsakomybę smurtautojus ir asmenis, melagingai pranešančius apie smurtą artimoje aplinkoje ar piktnaudžiaujančius smurtą patyrusio asmens teisėmis. Susitikimai, renginiai organizuojami vietos bendruomenių, saugios kaimynystės grupių nariams, švietimo įstaigų moksleiviams, socialiai pažeidžiamoms šeimoms, nevyriausybiniams organizacijoms, seniūnams ir seniūnijų darbuotojams, pasitelkiant policijos rėmėjus, jaunuosius policijos rėmėjus.

4.2.7. Gyvenamojo būsto neturėjimas, socialinės integracijos problemos, valkatavimas. Šie veiksniai sąlygoja šiai tikslinei grupei būtinų bendrųjų socialinių paslaugų (informavimo, konsultavimo, maitinimo organizavimo, asmeninės higienos ir priežiūros, aprūpinimo būtiniausiais drabužiais ir avalyne) bei specialiųjų socialinių paslaugų poreikį laikino gyvenimo namuose ar nakvynės namuose.

Rajone aktualios suaugusių **socialinės rizikos asmenų** problemos. Šiems asmenims socialinės integracijos ir socialinės reabilitacijos programas vykdo Panevėžio apygardos probacijos tarnybos Probacijos skyrius. Asmenims, vartojantiems alkoholį, narkotines, psichotropines ir kitas medžiagas, itin reikalingos nakvynės namų, psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigų paslaugos, psichosocialinė pagalba. Kupiškio rajono savivaldybėje nėra socialinių paslaugų įstaigos, galinčios teikti ne tik šioms tikslinėms grupėms būtinų laikino prieglobsčio suteikimo, maitinimo, bet ir reintegracijai būtinų informavimo ir konsultavimo, psichologinės pagalbos, socialinių įgūdžių ugdymo, socialinės reabilitacijos, darbo terapijos, užimtumo ir kitų paslaugų. Toks socialinių paslaugų stygius neleidžia rajone gyvenantiems socialinės rizikos asmenims pasirūpinti savimi, reabilituotis ir bandyti integruotis į visuomenę.

4.3. Kiti rodikliai

4.3.1. Migracija. Analizuojant gyventojų migraciją, remiamasi Statistikos departamento duomenimis, kurie fiksuoja tik registruotas migracijos duomenis. Registruotos migracijos duomenys skiriasi nuo realaus gyventojų judėjimo. Ekspertų vertinimais, reali migracija gali 3 kartus viršyti fiksuojamą migraciją, todėl statistikos pateikiamus duomenis rekomenduojama padidinti 3 kartus. Daugiausia emigruoja jauni darbingo amžiaus žmonės. Paskutinį penketį rajono gyventojų migracijos saldo išliko neigiamas, tačiau šis rodiklis 2018 m. yra mažiausias, lyginant paskutinių 5 metų duomenis (11 lentelė).

Kupiškio rajono savivaldybės gyventojų tarptautinė migracija

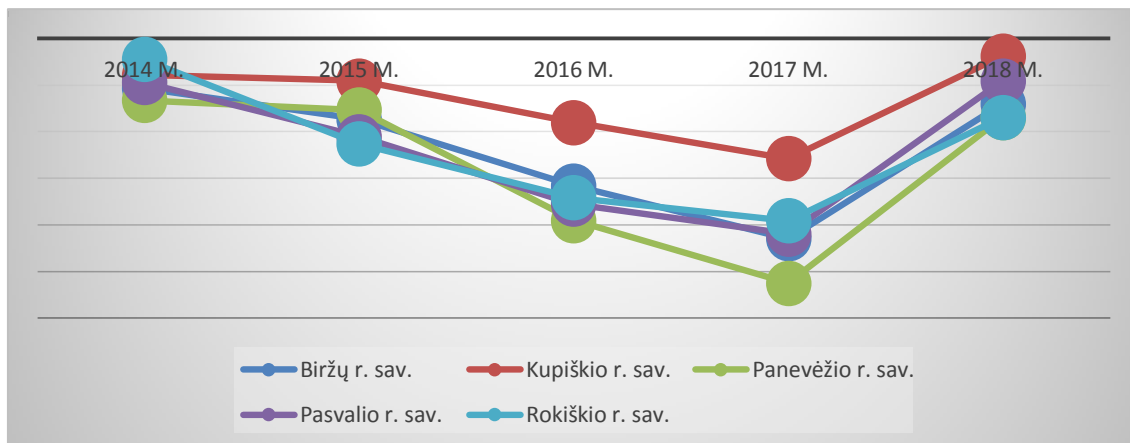
10 lentelė

Eil Nr.	Rodiklis	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.

1.	Atvyko	79	116	105	108	136
2.	Išvyko	158	207	286	366	174
3.	Neto migracija	-79	-91	-181	-258	-38

Statistikos departamento duomenys (www.stat.gov.lt)

4 diagrama. Neto migracijos kaita Panevėžio apskrityje

Statistikos departamento duomenys (www.stat.gov.lt)

Per 2018 m. pastebimai sumažėjo emigracijos mastai visoje Panevėžio apskrityje, o ypač Kupiškio rajono savivaldybėje, kadangi, lyginant su 2017 m., net 6 kartus sumažėjo neto migracija Kupiškio rajono savivaldybėje. Per 2018 m. nurodoma, kad 25 proc. augo skaičius imigravusių asmenų ir net 50 proc. sumažėjo emigravusių asmenų skaičius Kupiškio rajono savivaldybėje, lyginant su 2017 metais.

4.3.2. Nedarbo lygis

Nedarbas – viena pagrindinių emigracijos priežasčių. Augant nedarbui, paprastai auga ir emigracijos mastas. Tuomet, kaip jau buvo minėta, auga socialinių paslaugų poreikis vyresnio amžiaus rajono gyventojams. 2018 metais Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio klientų aptarnavimo departamento Kupiškio užimtumo tarnybos skyriuje registravosi 1647 asmenys (12 lentelė).

Bedarbių skaičius

11 lentelė

Rodiklis	2016 m.		2017 m.		2018 m.	
	Skaič.	Proc.	Skaič.	Proc.	Skaič.	Proc.
1. Kreipėsi bedarbių, iš jų	1690	100,0	1427	100,0	1647	100,0
1.1. moterų	669	39,6	537	37,6	680	41,3
1.2. kaimo bedarbių	983	58,2	841	58,9	1026	62,3
1.3. jaunimo (iki 29 m.)	-	-	486	34,1	557	33,8
1.4. vyresnių nei 50 m.	457	27,0	363	25,4	446	27,1
1.5. neįgalųjų	98	5,8	69	4,8	72	4,4

1.6. nekvalifikuotų	562	33,3	451	31,6	473	28,7
2. Bedarbių amžiaus vidurkis (metai)	38,8	-	38,1	-	40,0	-
2.1. vyrų	38,1	-	37,6	-	39,0	-
2.2. moterų	39,9	-	38,9	-	41,0	-
3. Vidutinis metinis bedarbių santykis su darbingo amžiaus rajono gyventojais (proc.)	-	12,4	-	12,6	-	12,9
3.1. moterų	-	11,4	-	11,7	-	12,6
3.2. vyrų	-	13,3	-	13,4	-	13,2
3.3. jaunimo (iki 29 m.)	-	-	-	5,6	-	6,5
3.4. kaimo bedarbių	-	13,7	-	14,2	-	-
4. Ilgalaikiai bedarbiai (vidutinis mėnesio skaičius)	472	35,0	560	41,6	578	-
5. Įdarbinti asmenys, iš jų	1231	100,0	1127	100,0	1123	68,2
5.1. moterys	525	42,6	467	41,4	505	45,0
5.2. kaimo bedarbiai	673	54,7	564	50,0	-	-
5.3. jaunimas (iki 29 m.)	-	-	247	21,9	298	26,5
5.4. vyresni nei 50 m.	258	21,0	292	25,9	311	27,7
5.5. neįgalieji	33	2,7	65	5,8	73	6,5
5.6. nekvalifikuoti	235	19,1	221	19,6	150	13,4

Užimtumo tarnybos prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio klientų aptarnavimo departamento pateikta informacija

Per 2018 metus besikreipiančiųjų į Užimtumo tarnybą prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – Užimtumo tarnyba) asmenų skaičius išaugo, tačiau vidutinis metinis bedarbių santykis, lyginant su darbingo amžiaus rajono gyventojais, kelerius metus išlieka panašus ir siekia 12 proc.

Moterys tarp besikreipiančiųjų į Užimtumo tarnybą sudaro vidutiniškai 41 proc. bedarbių. Daugiau negu pusė visų 2018 m. besikreipusių asmenų, tai yra daugiau negu 62 proc., gyvena kaimo vietovėse. Didžioji jų dalis negali konkuruoti darbo rinkoje, neaktyvūs darbo paieškoje. Kas trečias asmuo, kuris kreipėsi į Užimtumo tarnybą per 2018 metus buvo iki 29 metų amžiaus, kas ketvirtas – vyresnis negu 50 metų ir kas trečias iš jų buvo nekvalifikuotas. Apie 4,5 proc. bedarbių turi negalią ir ši tendencija nesikeičia jau kelerius metus. Bedarbių amžiaus vidurkis siekia 39–41 metus. Ilgalaikiai bedarbiai 2017 m. sudarė apie 42 proc. visų ieškančiųjų darbo, o 2018 m. tuo pačiu laikotarpiu ilgalaikiai bedarbiai sudarė tik 35 proc. visų bedarbių. 2018 m.

daugiausiai buvo įdarbinta moterų ir tai sudarė 45 proc. visų įdarbintų asmenų skaičiaus, vyresnių nei 50 metų asmenų buvo įdarbinta daugiau negu jaunų žmonių. 2018 m. buvo įdarbinta 2,5 karto daugiau neįgaliųjų negu 2016 m., tai sudarė 6,5 proc. visų 2018 m. įdarbintų asmenų.

Kupiškyje nuo 2015 m. rugsėjo 11 d. veikia Kupiškio jaunimo darbo centro skyriaus padalinys. Jaunimo darbo centro tikslas – padėti jaunimui integruotis į darbo rinką, ugdyti gebėjimus joje konkuruoti, motyvuoti mokymuisi visą gyvenimą ir padėti prisitaikyti prie pokyčių. Paslaugos šiame centre teikiamos jaunimui iki 29 metų, kurie pradeda darbinę veiklą, „iškritusiems“ iš švietimo ir darbo rinkos sistemų, nori įgyti profesiją, keisti ar kelti kvalifikaciją, taip pat moksleiviams, studentams, jaunimo organizacijoms, darbdaviams ir kitiems socialiniams partneriams. Asmenims nebūtina registracija Užimtumo tarnyboje, informacija jiems teikiama ir konsultuojama individualiai, grupėmis, tiesiogiai ar nuotoliniu būdu.

Praeitais metais 180 Kupiškio rajono jaunuolių dalyvavo aktyvios darbo rinkos politikos priemonėse: Paramos mokymuisi priemonėse (profesinis mokymas, įdarbinimas pagal pameistrystės darbo sutartį, stažuotė, neformalaus švietimo ir savišvietos būdu įgytų kompetencijų pripažinimas) – 90 jaunų asmenų, Remiamojo įdarbinimo priemonėse (įdarbinimas subsidijuojant, darbo įgūdžių įgijimo rėmimas) – 60 jaunuolių, Paramos darbo vietoms steigti priemonėse (darbo vietų steigimo (pritaikymo) subsidijavimas, vietinių užimtumo iniciatyvų projektų įgyvendinimas, savarankiško užimtumo rėmimas) pernai nedalyvavo, Paramos judumui priemonėje – 30. Per 2018 m. padėta įsidarbinti 298 jauniems bedarbiams, 86 proc. pavyko rasti neterminuotą darbą.

Per 2018 m. jaunuoliai dalyvavo Kupiškio skyriaus teminiuose užsiėmimuose, kitų miestų jaunimo darbo centrų specialistai vedė priemonės jaunimui „Aš galiu“ užsiėmimus. Per 2018 m. 36 jaunuoliai iki 29 m. dalyvavo darbo motyvacijos stiprinimo priemonėje „Aš galiu“, 9 – darbo paieškos įgūdžių lavinimo užsiėmimuose, kuriuose susipažino su darbo paieškos būdais. Po dalyvavimo šiuose užsiėmimuose: 4 jaunuoliai nusprendė dalyvauti profesinio mokymo priemonėje, 20-čiai pavyko rasti terminuotą arba nuolatinį darbą. Per 2018 m. IV ketvirtį buvo surengti du susitikimai su socialiniais partneriais. Kupiškio jaunimo darbo centro darbuotoja lankėsi Kupiškio jaunimo centre ir Kupiškio technologijos ir verslo mokykloje. Buvo aptartos bendradarbiavimo galimybės, aptarti galimi bendri renginiai, jaunimo užimtumo didinimo galimybės.

Įvertinus bendrųjų socialinės ekonominės ir demografinės padėties rodiklių kaitos dinamiką, galima apžvelgti šiandienos aktualijas, kurios sudaro prielaidas vertinti ir numatyti socialinių paslaugų teikimo kryptis.

5 . Esamos socialinių paslaugų infrastruktūros Savivaldybėje analizė 2018-12-31

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	iš jų finansuojamų Savivaldybės

	pagal žmonių socialines grupes			iš viso	
1.	Socialinės globos namai	Kupiškio socialinės globos namai (<i>Ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa</i>) Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinys Bendruomeniniai vaikų globos namai (Noriūnų sen.) Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinys Bendruomeniniai vaikų globos namai (Kupiškio m.) (<i>Ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa vaikams, kuriems nustatyta laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba)</i>) Kupiškio socialinių paslaugų centras (<i>Senyvo amžiaus asmenų ir suaugusių asmenų su fizine negalia socialinė globa</i>)	Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai Kupiškio rajono savivaldybei Kupiškio rajono savivaldybei Kupiškio rajono savivaldybei Kupiškio rajono savivaldybei	135 (25) 32 (27) 6 (6) 6 (6) 30 (30)	3 27 6 6 30
2.	Šeimynos	Aldonos ir Antano Jatužių šeimyna (<i>Ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa vaikams, kuriems nustatyta laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba)</i>) Liolės Anikevičienės šeimyna (<i>Ilgalaikė ir trumpalaikė socialinė globa vaikams, kuriems nustatyta laikinoji ar nuolatinė globa (rūpyba)</i>)		12 (1) 12 (4)	1 (dalinis) 4 (dalinis)
3.	Laikino gyvenimo namai	-	-	-	-
4.	Dienos socialinės globos centrai	-	-	-	-

5.	Savarankiško gyvenimo namai	Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Savarankiško gyvenimo namai (<i>Senyvo amžiaus asmenų ir suaugusių asmenų su fizine negalia socialinė globa</i>)	Kupiškio rajono savivaldybei	10 (4)	4 (dalinis)
6.	Socialinės priežiūros centrai	VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras (<i>Socialinės rizikos šeimų vaikams, daugiavaikių šeimų vaikams</i>) Kupiškio miestas Adomynės padalinys Noriūnų padalinys Subačiaus padalinys Vaikų dienos centras Šimonių seniūnijoje Vaikų dienos centras Alizavos seniūnijoje	Nevyriausybinei organizacijai „Gelbėkit vaikus“ Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnyba	60 iš jų: 15 15 15 15 12 (12) 12 (12)	(dalinis finansavimas) 15 15 15 15 (dalinis finansavimas) (dalinis finansavimas)
7.	Bendruomeninės įstaigos	-	-	-	-
8.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos (pagalbos į namus tarnyba, socialinių paslaugų centras ir kt.)	Kupiškio socialinių paslaugų centras (teikia bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas)	Kupiškio rajono savivaldybei	Per 2018 m. suteiktos 84185 paslaugos 7720 paslaugų gavėjų	(dalinis finansavimas)

Socialinės paramos skyriaus duomenys

Kupiškio socialinių paslaugų centro duomenys

Rajone veikia Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai pavaldūs Kupiškio socialinės globos namai, kurių paskirtis – užtikrinti ilgalaikę (trumpalaikę) socialinę globą suaugusiems asmenims su negalia, dėl kurios jie negali gyventi savarankiškai, naudotis kitomis bendruomenės paslaugomis ir kuriems būtina nuolatinė specialistų priežiūra. Globos namuose apgyvendinami asmenys, kuriems dėl proto negalios ar psichinių sutrikimų nustatytas 0–40 procentų darbingumo lygis, specialusis nuolatinės slaugos ar nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis arba nustatytas didelių ar vidutinių specialiųjų poreikių lygis. Šiuo metu globos namuose gyvena 135 gyventojai, juos aptarnauja turintys reikiamą profesinę kvalifikaciją darbuotojai.

Kupiškio socialinės globos namai, atsižvelgdami į Kupiškio rajono savivaldybės gyventojų dienos socialinės globos institucijoje paslaugų poreikį suaugusiems asmenims su negalia, 2018 metų pabaigoje gavo licenciją dienos socialinės globos paslaugoms institucijoje teikti suaugusiems asmenims su negalia. Kupiškio socialinės globos namai 2019 m. balandžio mėnesį

planuoja pradėti teikti šias socialines paslaugas savo įstaigos teritorijoje Kupiškio rajono savivaldybės gyventojams, kurie turi proto negalią ar psichikos sutrikimų.

Kupiškio rajono savivaldybėje pagrindinė socialines paslaugas teikianti įstaiga yra **Kupiškio socialinių paslaugų centras**. Kupiškio socialinių paslaugų centras yra Kupiškio rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Savivaldybės ir valstybės biudžeto lėšų, ES struktūrinių fondų lėšų. Kupiškio socialinių paslaugų centro sudėtyje yra penki struktūriniai padaliniai: Stacionarių socialinių paslaugų padalinys, Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinys, Krizių centro padalinys, Globos centro padalinys ir Savarankiško gyvenimo namų padalinys.

Stacionarių socialinių paslaugų padalinys įsikūręs Subačiaus mieste, Kupiškio rajone. Šiame padalinyje ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas gauna 30 suaugusių asmenų su negalia ir senyvo amžiaus asmenų. Paslaugas teikia 20 darbuotojų. Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinyje, kuris įsikūręs Kupiškio mieste, teikiamos bendrosios ir specialiosios socialinės paslaugos. Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Krizių centras įkurtas Virbališkių kaime, Kupiškio seniūnijoje, buvusios Virbališkių mokyklos patalpose. Krizių centre teikiamos bendrosios socialinės paslaugos, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo; laikino apnakvindinimo; intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugos; trumpalaikės socialinės globos, psichosocialinės paslaugos. Krizių centre organizuojama švietėjiška veikla, seminarai, mokymai įvairiomis temomis. Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Globos centras įsikūręs Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinyje Kupiškio mieste. Globos centre dirba 2 globos koordinatoriai ir 2 atestuoti socialiniai darbuotojai. Pagrindinis Globos centro veiklos tikslas – užtikrinti, kad visiems įvaikintiems vaikams, socialinių globėjų, globėjų giminaičių globojamiems (rūpinamiems) vaikams, budinčių globotojų prižiūrimiems vaikams bei budintiems globotojams, socialiniams globėjams, globėjams giminaičiams, tėviams ar asmenims, ketinantiems jais tapti, būtų prieinama ir suteikiama reikalinga konsultacinė, psichosocialinė, teisinė ir kita pagalba siekiant tinkamo vaiko, įvaikio ugdymo ir auklėjimo šeimai artimoje aplinkoje.

Pagrindinė socialinių paslaugų infrastruktūros plėtojimo kryptis yra socialinių paslaugų įvairovės ir jų kokybės gerinimas kartu su jau teikiamomis stacionariomis paslaugomis, investuojant į nestacionarių socialinių paslaugų, kurios yra pigesnės ir efektyvesnės, plėtrą. Kupiškio rajono savivaldybės administracija ir biudžetinė įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra 2018 metais įgyvendino projektą „Dalies patalpų Krantinės g. 28, Kupiškio m., modernizavimas, įkuriant savarankiško gyvenimo namus“. Pagrindinis projekto tikslas – pagerinti socialinių paslaugų prieinamumą Kupiškio rajono senyvo amžiaus asmenims bei suaugusiems neįgaliems asmenims (išskyrus turinčius proto ir (ar) psichikos negalią) ir jų šeimoms, plėtojant nestacionarių socialinių paslaugų infrastruktūrą Kupiškio mieste. Projekto įgyvendinimo metu

dabartiniame VŠĮ Kupiškio ligoninės pastate buvo įkurti savarankiško gyvenimo namai, patalpose buvo atlikti būtinieji paprastojo remonto darbai, įsigyta ir sumontuota reikalinga buitinė įranga, baldai, patalpos ir aplinka buvo pritaikyta neįgaliesiems. Įgyvendinus projektą sudarytos sąlygos pagerinti socialinių paslaugų prieinamumą bendruomenėje plėtojant socialinių paslaugų infrastruktūrą bei užtikrinant aukštą socialinių paslaugų kokybę ir saugią aplinką senyvo amžiaus ir neįgaliems asmenims. Nuo 2018 m. gruodžio mėn. Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinyje Savarankiško gyvenimo namuose asmenims pradėtos teikti kokybiškos socialinės paslaugos: apgyvendinimo, informavimo ir konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymo ir palaikymo, sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo, transporto organizavimo, asmeninės higienos, užimtumo organizavimo paslaugos, kurios skatina klientų savarankiškumą, užtikrina turiningą laisvalaikį bei jaukią kasdienę aplinką.

Socialinės globos paslaugas **be tėvų globos likusiems vaikams** rajone teikia Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai, Liolės Anikevičienės šeimyna ir Aldonos ir Antano Jatužių šeimyna, kuri jau baigia savo veiklą. 2018 m. 3 vaikai, netekę tėvų globos, gyveno Panevėžio Algimanto Bandzos kūdikių ir vaikų globos namuose, 1 vaikas su negalia – Ventos socialinės globos namuose, 43 vaikams 2018 m. buvo nustatyta globa (rūpyba) šeimoje.

Kupiškio rajono savivaldybės taryba 2017 m. gruodžio 21 d. sprendimu Nr. TS-286 patvirtino Kupiškio rajono savivaldybės vaikų institucinės globos sistemos pertvarkos 2018–2020 metų veiksmų planą (toliau – Veiksmų planas). Veiksmų plane numatyta skatinti vaikų globą (rūpybą) šeimoje ir įvaikinimą bei teikti pagalbą globėjų šeimoms, plėsti socialinių paslaugų įvairovę ir užtikrinti jų prieinamumą ir teikti paslaugas vaikams, likusiems be tėvų globos, bendruomeniniuose vaikų globos namuose.

Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai dalyvavo Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos paskelbtame konkurse dėl šeimos modelio bendruomeninių vaikų globos namų paslaugų vaikams, netekusiems tėvų globos, ir jų šeimoms Panevėžio regione teikimo ir šį konkursą laimėjo. Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai pateikė 71 043,60 Eur vertės konkursinį pasiūlymą. Gautos lėšos skirtos bendruomeninių vaikų globos namų aprūpinimui inventoriumi, būtinomis higienos priemonėmis, darbuotojų darbo užmokesčiui ir kitų paslaugų apmokėjimui.

Vadovaujantis Veiksmų planu 2018 m. Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose buvo įsteigti 2 Bendruomeninių vaikų globos namų padaliniai. Nuo 2018 m. gegužės mėn. pradėjo veikti Bendruomeniniai vaikų globos namai Noriūnų kaime, Noriūnų seniūnijoje, Kupiškio rajone, o nuo 2018 m. lapkričio mėn. atidaryti Bendruomeniniai vaikų globos namai Kupiškyje. Bendruomeniniai vaikų globos namai yra nedideli (iki 6 vaikų, o brolius ir seseris apgyvendinant kartu, gyventų ne daugiau kaip 8 vaikai), Bendruomenėje įkurti gyvenamieji 4 kambarių butai.

Vaikai juose gyvena pagal šeimos aplinkos modelį, tikimasi, kad jie geriau ir sėkmingiau integruosis į bendruomenę nejausdami atskirties.

Kupiškio rajono savivaldybėje veikia 4 VŠĮ Kupiškio vaikų dienos vaikų dienos centrai Noriūnų kaime, Subačiaus mieste, Adomynės kaime ir Kupiškio mieste, kurie teikia socialinės priežiūros paslaugas 60 vaikų iš probleminių ir nepasiturinčių šeimų. Kupiškio rajone vien tik socialinę riziką patiriančiose šeimose 2019 m. sausio 1 d. duomenimis augo 318 vaikų.

Vadovaujantis Veiksmų planu ir Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnybos iniciatyva buvo įsteigti 2 nauji vaikų dienos centrai Kupiškio rajono Alizavos pagrindinėje mokykloje ir Kupiškio rajono Šimonių pagrindinėje mokykloje, kur vaikams iš probleminių šeimų buvo teikiamas nemokamas maitinimas, vyko edukacinės pamokos, buvo atliekami namų darbai, teikiamos psichologo bei socialinio pedagogo konsultacijos.

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje socialinės rehabilitacijos ir bendrąsias socialines paslaugas teikia Kupiškio mieste įsikūrusios šios nevyriausybinių organizacijos: VŠĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba, VŠĮ Panevėžio ir Utenos regionų aklųjų centro Kupiškio skyrius, Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija, Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga, Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Guboją“ Kupiškio skyrius, Panevėžio vyskupijos Kupiškio dekanato „Caritas“.

2018 metais Kupiškio rajone veikė Maltos ordino pagalbos tarnybos (MOPT) Kupiškio maltiečių iniciatyvinė grupė. 2018 m. lapkričio mėn. organizacijos Prezidiumas patvirtino Kupiškio maltiečių grupę. Kupiškio maltiečių grupė dalyvavo socialinės pagalbos projekte „Maistas ant ratų“ – tai sriubos ar maisto paketų pristatymas į namus. Lėšos projektui renkamos akcijose „Maltiečių sriuba“. 2018 m. Kupiškio maltiečių grupė vykdė keturias akcijas. Lankė Kupiškio, Alizavos, Noriūnų seniūnijų senyvo amžiaus asmenis (20 senolių). Lankė Subačiaus senelių globos namų, Kupiškio socialinės globos namų gyventojus. Pyragų dienos proga kartu su Kupiškio technologijos ir verslo mokyklos moksleiviais pyragais nudžiugino keletą maltiečių lankomų senolių.

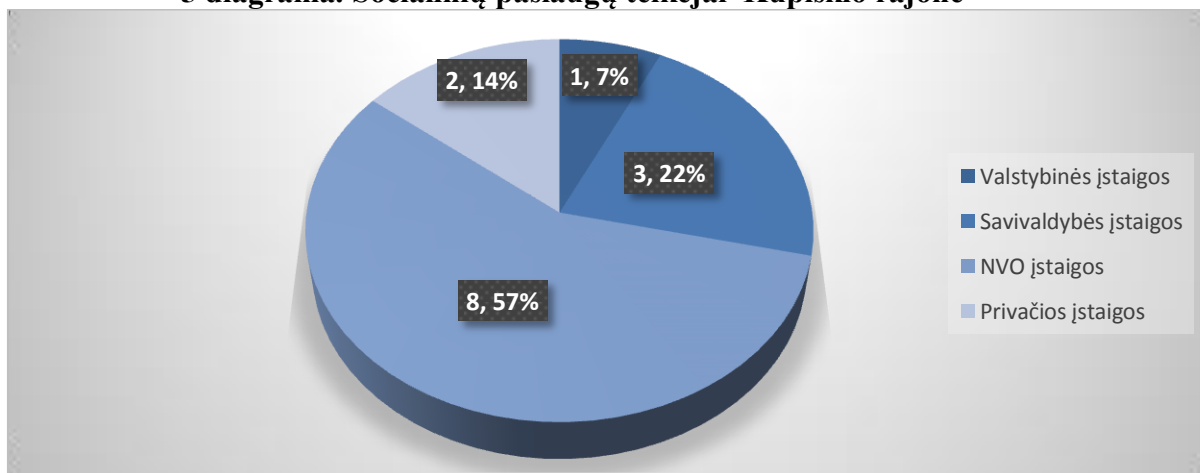
Kupiškio maltiečių grupės būstinė priima lankytojus du kartus per savaitę. Čia yra geros kokybės rūbų išdalintuvė. Vieni ateina maisto, kiti rūbų įsigyti, o kai kas nori tik pabendrauti. Jie pavaišinami arbata.

5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išsidėstymas ir socialinių paslaugų teikimo Savivaldybėje (seniūnijose) pakankamumo lygis

Kupiškio rajone socialinių paslaugų teikėjai yra socialinės paskirties įstaigos, rajono gyventojams teikiančios bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas ir nevyriausybinių organizacijos, rajono gyventojams teikiančios įvairias bendrąsias paslaugas. Visi šie socialinių paslaugų organizatoriai ir teikėjai Socialinių paslaugų įstatyme yra įvardijami kaip socialinių

paslaugų įstaigos. Kupiškio rajono savivaldybėje socialines paslaugas teikia 1 valstybinė įstaiga, 3 savivaldybei pavaldžios įstaigos ir jų padaliniai, 8 pagrindinės pelno nesiekiančios organizacijos ir 2 privačios šeimos.

5 diagrama. Socialinių paslaugų teikėjai Kupiškio rajone

Socialinės paramos skyriaus pateikta informacija

Kupiškio rajono savivaldybės teritorijoje socialines paslaugas įvairioms klientų grupėms teikia socialinių paslaugų įstaigos (Kupiškio socialinės globos namai, Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai ir jų duji Bendruomeninių vaikų globos namų padaliniai, Kupiškio socialinių paslaugų centras ir jo 5 struktūriniai padaliniai, Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnyba, Aldonos ir Antano Jatužių šeima, Liolės Anikevičienės šeima), viešosios įstaigos (VŠĮ Kupiškio vaikų dienos centras, VŠĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba, VŠĮ Panevėžio ir Utenos regionų aklųjų centro Kupiškio skyrius), nevyriausybines organizacijos (Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija, Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga, Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Guboj“ Kupiškio skyrius, Panevėžio vyskupijos Kupiškio dekanato „Caritas“). Nuo 2017 m. lapkričio mėnesio Kupiškio rajono savivaldybėje pradėjo veikti dar viena nevyriausybė organizacija – laikinoji Kupiškio maltiečių grupė, kuri 2018 m. oficialiai tapo Kupiškio rajono maltiečių grupe.

Socialinių paslaugų teikėjų Kupiškio mieste ir seniūnijose pasiskirstymas

12 lentelė

Socialinių paslaugų teikimo teritorija	Socialinės paskirties įstaigos ir nevyriausybines organizacijos pavadinimas
Kupiškio miestas	Kupiškio socialinių paslaugų centro bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinys Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Globos centras Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Savarankiško gyvenimo

	namai Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinys Bendruomeniniai vaikų globos namai VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga VšĮ Panevėžio ir Utenos regionų aklųjų centro Kupiškio skyrius VšĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Gubojė“ Kupiškio skyrius Panevėžio vyskupijos Kupiškio dekanato „Caritas“ Kupiškio rajono maltiečių grupė
Alizavos seniūnija	Vaikų dienos centras
Noriūnų seniūnija	VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinys Bendruomeniniai vaikų globos namai Aldonos ir Antano Jatužių šeimyna
Kupiškio seniūnija	Kupiškio socialinės globos namai Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Krizių centras Liolės Anikevičienės šeimyna Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai
Skapiškio seniūnija	Kupiškio socialinių paslaugų centro Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinys
Subačiaus seniūnija	VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras Kupiškio socialinių paslaugų centro Stacionarių socialinių paslaugų padalinys
Šimonių seniūnija	Kupiškio socialinių paslaugų centro bendrųjų socialinių paslaugų padalinys VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras Vaikų dienos centras

Socialinės paramos skyriaus duomenys

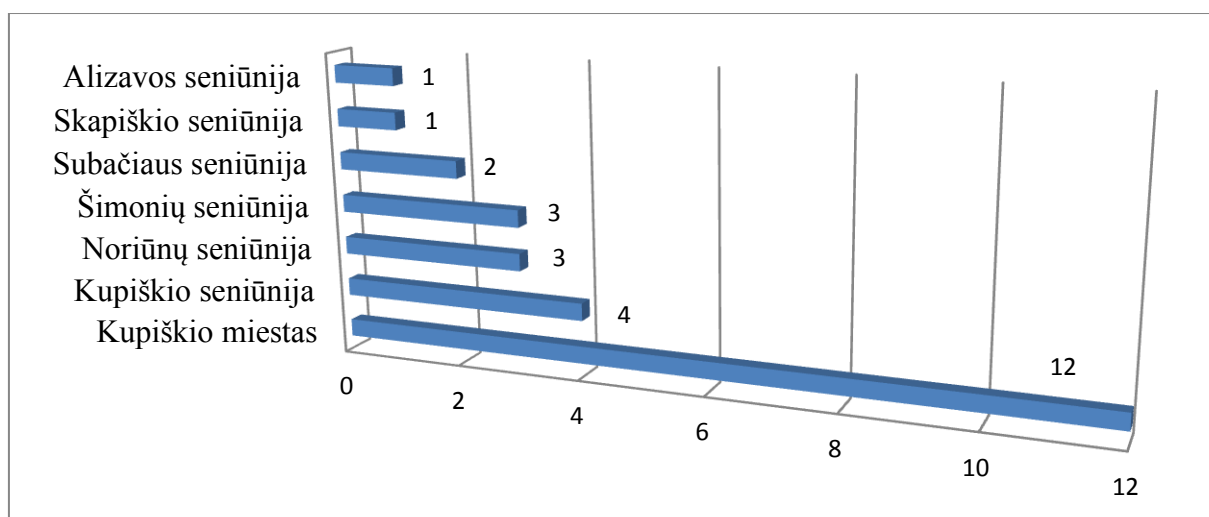
Socialinių paslaugų teikėjai rajone išsidėstę netolygiai. Dauguma socialinių paslaugų teikėjų susitelkę Kupiškio mieste (Kupiškio socialinių paslaugų centro bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinys, Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Globos centras, Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Savarankiško gyvenimo namai, Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinys Bendruomeniniai vaikų globos namai, Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija, Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga, Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Gubojė“ Kupiškio skyrius, VšĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba, VšĮ Panevėžio ir

Utenos regionų aklųjų centro Kupiškio skyrius, VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras, Panevėžio vyskupijos Kupiškio dekanato „Caritas“, Kupiškio rajono maltiečių grupė). Seniūnijose įsikūrę VšĮ Kupiškio vaikų dienos centro padaliniai, Kupiškio socialinių paslaugų centro bendrųjų socialinių paslaugų padaliniai, Kupiškio socialinių paslaugų centro Krizių centro padalinys, Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinys Bendruomeniniai vaikų globos namai. Kupiškio socialinių paslaugų centro Stacionarių socialinių paslaugų padalinys.

Kadangi socialinių paslaugų įstaigų tinklas Kupiškio mieste labiau išvystytas negu kaimiškose vietovėse, miesto gyventojai turi didesnes galimybes gauti daugiau ir įvairesnių bendrųjų socialinių paslaugų. Kaimo gyventojams dėl nepakankamo bendrąsias socialines paslaugas galinčių teikti institucijų ir specialistų skaičiaus bendrųjų socialinių paslaugų poreikis nėra iki galo patenkinamas. Šiuo metu kaimo gyventojams bendrąsias socialines paslaugas kiekvienoje rajono seniūnijoje teikia du socialiniai darbuotojai: seniūnijos socialinis darbuotojas bei socialiniai darbuotojai darbui su šeimomis. Šie specialistai teikia tokias bendrąsias socialines paslaugas: gyventojų informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, maitinimo organizavimas, transporto organizavimas. Išvardintas bendrąsias socialines paslaugas miesto teritorijoje dirbantys socialiniai darbuotojai bei socialiniai darbuotojai, dirbantys su probleminėmis šeimomis teikia ir miesto gyventojams.

Socialinės paskirties įstaigų išsidėstymas nepalankus Alizavos seniūnijoje gyvenantiems žmonėms, kadangi šioje seniūnijoje trūksta socialinių paslaugų įstaigų (6 diagrama), Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnyba įsteigė naują vaikų dienos centrą Alizavos seniūnijoje.

6 diagrama. Socialinių paslaugų įstaigų skaičius

Socialinės paramos skyriaus duomenys

6. Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis	Iš jų finansuoja Savivaldybė
		Įvertintas	Nepatenkintas	
1	2	3	4	5
1.	Ilgalaikė socialinė globa Kupiškio socialinių paslaugų centre Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinyje Bendruomeniniuose vaikų globos namuose Aldonos ir Antano Jatužių šeimynoje Liolės Anikevičienės šeimynoje Kupiškio socialinės globos namuose	30 17 9 1 4 20	14 - - - - 6	30 17 9 1 dalinis finansavimas 4 dalinis finansavimas (17 dalinis finansavimas 3)
2.	Trumpalaikė socialinė globa Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padalinyje Bendruomeniniuose vaikų globos namuose Kupiškio socialinių paslaugų centre Kupiškio socialinės globos namuose	8 3 0 5	- - - -	8 3 - 5 dalinis finansavimas
3.	Dienos socialinė globa institucijoje	1	1	3 dalinis finansavimas
4.	Dienos socialinė globa asmens namuose Kupiškio socialinių paslaugų centre	4	1	4
4.1.	Integralios pagalbos paslaugos	30	1	30
5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	4	-	4
6.	Pagalba į namus Kupiškio socialinių paslaugų centre	158	19	158
7.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas institucijoje VšĮ Kupiškio vaikų dienos centre Vaikų dienos centrai (Šimonių ir Alizavos seniūnijose)	60 24	- -	dalinis finansavimas dalinis finansavimas
8.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimos) namuose	138 šeimai	-	dalinis finansavimas

	(socialinės rizikos šeimos, kurioms paslaugas teikia socialiniai darbuotojai)	318 vaikų	-	
9.	Socialinės paslaugos suteiktos Krizių centre Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinyje Krizių centre	47	-	dalinis finansavimas

Socialinės paramos skyriaus duomenys

6.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų analizė

Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos strateginiame plane pabrėžiama, kad socialinės paslaugos teikiamos neišskiriant prioritetinių socialinių žmonių grupių, neįvertinant poreikių bei nederinant jų su turimais finansiniais ištekliais ir suformuluotas tikslas siekti efektyvios socialinės paramos bei užtikrinti socialiai pažeidžiamų gyventojų socialinę integraciją. Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų reformos koncepcijoje numatyta laipsniškai keisti institucines socialines paslaugas efektyvesnėmis ir pigesnėmis namuose bei suaugusiųjų ir vaikų dienos centruose, remti ir plėtoti nevyriausybinį organizacijų ir privačių asmenų pastangas.

Socialinių paslaugų gavėjai gali būti įvairaus amžiaus, skirtingų socialinių grupių asmenys: likę be tėvų globos vaikai ir jų šeimos, socialinės rizikos vaikai ir jų šeimos, vaikai su negalia ir jų šeimos, senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos, suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos, socialinės rizikos suaugę asmenys ir jų šeimos, socialinės rizikos šeimos, kiti asmenys.

Socialinės paslaugos teikiamos kiekvienam asmeniui, kuriam nustatytas socialinių paslaugų poreikis, nepriklausomai nuo socialinės padėties, pajamų, ar asmuo turi vaikų ir pan. Bendrosios socialinės paslaugos bei socialinė priežiūra teikiama nemokamai, jei asmens (šeimos) pajamos (vidutinės šeimos pajamos, tenkančios vienam šeimos nariui) neviršija 2 valstybės remiamų pajamų dydžio (šiuo metu valstybės remiamų pajamų dydis yra 122 Eur).

Kupiškio rajone teikiamos šios socialinės paslaugos:

1. Bendrosios socialinės paslaugos:

- 1.1. informavimas;
- 1.2. konsultavimas;
- 1.3. tarpininkavimas ir atstovavimas;
- 1.4. maitinimo organizavimas;
- 1.5. aprūpinimas būtiniausiais drabužiais ir avalyne;
- 1.6. transporto organizavimas;
- 1.7. sociokultūrinės paslaugos;
- 1.8. asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas;
- 1.9. Kitos bendrosios socialinės paslaugos.

2. Specialiosios socialinės paslaugos:

2.1. Socialinė priežiūros paslaugos:

- 2.1.1. pagalba į namus;
- 2.1.2. pagalbos pinigai (alternatyva pagalbos į namus paslaugoms);
- 2.1.3. socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas;
- 2.1.4. laikinas apnakvindinimas;
- 2.1.5. intensyvi krizių įveikimo pagalba;
- 2.1.6. psichosocialinė pagalba;
- 2.1.7. apgyvendinimas Krizių centre;
- 2.1.8. integralios pagalbos paslaugos;
- 2.1.9. socialinė priežiūra savarankiško gyvenimo namuose;
- 2.1.10. pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams.

2.2. Socialinės globos paslaugos:

- 2.2.1. dienos socialinė globa asmens namuose;
- 2.2.2. dienos socialinė globa institucijoje;
- 2.2.3. trumpalaikė socialinė globa institucijoje;
- 2.2.4. ilgalaikė socialinė globa institucijoje.

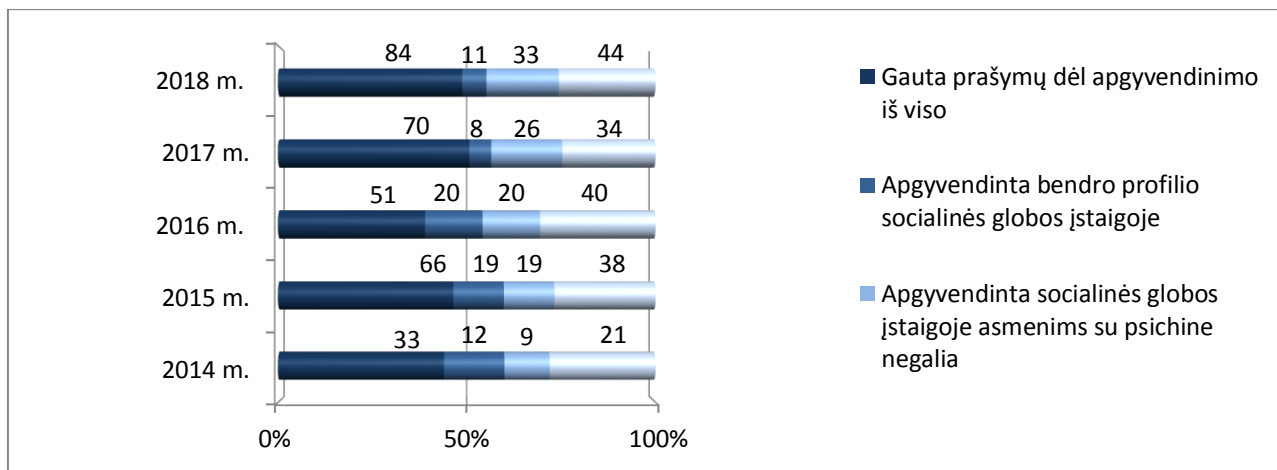
Rajone viena didžiausių socialines paslaugas teikianti įstaiga – Kupiškio socialinių paslaugų centras. Kupiškio socialinių paslaugų centro sudėtyje yra penki struktūriniai padaliniai: Stacionarių socialinių paslaugų, Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų, Krizių centras, Globos centras ir Savarankiško gyvenimo namai. Kupiškio socialinių paslaugų centras yra Kupiškio rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga, finansuojama iš Savivaldybės, valstybės biudžeto ir ES struktūrinių fondų lėšų.

Kupiškio socialinių paslaugų centro Stacionarių socialinių paslaugų padalinyje teikiamos ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugos senyvo amžiaus asmenims ir neįgaliesiems, turintiems fizinę negalią. Įstaigoje apgyvendinami Kupiškio rajono gyventojai, kurie dėl senatvės ir negalios negali gyventi vieni, kai jiems reikalinga nuolatinė pagalba ar slauga ir kai bendrųjų ir socialinės priežiūros paslaugų nebepakanka. Per 2018 m. įstaigoje buvo apgyvendinti 5 asmenys, iš viso per 2018 m. ilgalaikės socialinės globos paslaugos buvo suteiktos 35 asmenims. 2019 m. sausio 1 d. duomenimis 14 asmenų laukė eilėje dėl ilgalaikės socialinės globos paslaugų gavimo Kupiškio socialinių paslaugų centre.

Visuomenės senėjimas didina integruotos globos ir slaugos paslaugų poreikį – reabilitacijos, medicinos, socialinių paslaugų, kadangi senyvo amžiaus asmenys, netekę savarankiškumo, negali savarankiškai atlikti daugelio kasdienio gyvenimo funkcijų. 2017 m. ir 2018 m. pastebimai išaugo prašymų dėl apgyvendinimo socialinės globos įstaigose skaičius: per 2017 m. metus buvo gauta 70 prašymų, per 2018 m. – 84 prašymai dėl apgyvendinimo. Lyginant su

praėjusiais metais, gauta 14 prašymų arba 20 proc. daugiau. 2018 metais 33 asmenys buvo apgyvendinti įstaigose asmenims su proto ar psichine negalia, tai didžiausias apgyvendintų asmenų skaičius tokio pobūdžio įstaigose per paskutinius 5 metus (8 diagrama).

7 diagrama. Gauti prašymai dėl apgyvendinimo ir asmenų apgyvendinimas socialinės globos įstaigose

Socialinės paramos skyriaus duomenys

2018 m. sausio 1 d. 13 asmenų laukė eilėje dėl ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugų teikimo Kupiškio socialinių paslaugų centro stacionarių socialinių paslaugų padalinyje ir 10 asmenų laukė dėl apgyvendinimo žmonių su psichine ar protine negalia globos namuose. 2019 m. sausio 1 d. eilėje dėl ilgalaikės socialinės globos paslaugų gavimo Kupiškio socialinių paslaugų centre laukė 14 asmenų, tai beveik 3 kartus daugiau lyginant su 2017 metų tuo pačiu laikotarpiu. Apgyvendinimo žmonių su psichine ar protine negalia globos namuose 2019 m. sausio 1 d. laukė 10 suaugusių neįgaliųjų ir 1 neįgalus vaikas.

2018 m. gruodžio 31 d. duomenimis 30 Kupiškio rajono savivaldybės gyventojų gavo ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas Kupiškio socialinių paslaugų centre, 68 asmenys – socialinės globos namuose asmenims su negalia: 25 neįgaliems asmenims paslaugos buvo teikiamos Kupiškio socialinės globos namuose, 15 – Skemų socialinės globos namuose, 8 – Utenos socialinės globos namuose, 1– Jotainių socialinės globos namuose, 1 – Zarasų socialinės globos namuose, 2 – Aknystos socialinės globos namuose, 1 – Padvarių socialinės globos namuose, 1 – Jurdaičių socialinės globos namuose, 1 – Ventos socialinės globos namuose, 1 – Visagino socialinės globos namuose, 1 – Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namuose, 1 – VšĮ Rumšiškių senelių globos namuose „Auksinis amžius“, 2 – VšĮ Lietuvos reabilitacijos ir slaugos centre, 2 – Senjorų socialinės globos namuose, 1 – privačiuose senelių globos namuose „Sidabrinis

amžius“, 1 – Rokiškio šv. Apaštalo evangelisto Mato parapijos senelių globos namuose, 1 – VšĮ Ežerėlio slaugos namuose.

Kupiškio socialinių paslaugų centro Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinys teikia bendrąsias (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, maitinimo organizavimo, transporto organizavimo, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo paslaugos, neįgalųjų aprūpinimo techninės pagalbos priemonėmis, sociokultūrinės, aprūpinimo būtiniausias drabužiais ir avalyne ir kt.) ir specialiąsias (socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, pagalbos į namus, dienos socialinės globos, integralios pagalbos) socialines paslaugas; buvo mokamos piniginės išmokos (pagalbos pinigai, išmoka maisto produktams įsigyti). Teikiant šias paslaugas mažėja stacionarios globos poreikis, gerinama neįgalių žmonių gyvenimo kokybė bei mažinama jų socialinė atskirtis. Socialinės paslaugos teikiamos įvairių socialinių grupių asmenims: vienišiams, neįgaliesiems senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia, senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms, socialinės rizikos asmenims ir jų šeimoms ir kitiems asmenims, atsidūrusiems probleminėje situacijoje.

Informacija apie Kupiškio socialinių paslaugų centro Bendrųjų ir specialiųjų paslaugų padalinyje suteiktas paslaugas

13 lentelė

Paslaugos pavadinimas	Suteiktų paslaugų skaičius					
	2013 m.	2014 m.	2015 m.	2016 m.	2017 m.	2018 m.
Bendrosios: informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo paslaugos	5932	8763	10247	6925	14111	9323
Maitinimo organizavimo paslaugos	216	123	121	157	177	210
Transporto organizavimo paslaugos	938	869	1080	450	395	406
Asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo paslaugos	2127	918	991	742	905	821
Neįgalųjų aprūpinimas techninės pagalbos priemonėmis	305	399	307	285	313	309
Bendrosios arba	127	128	157 šeimoms	171	171	177

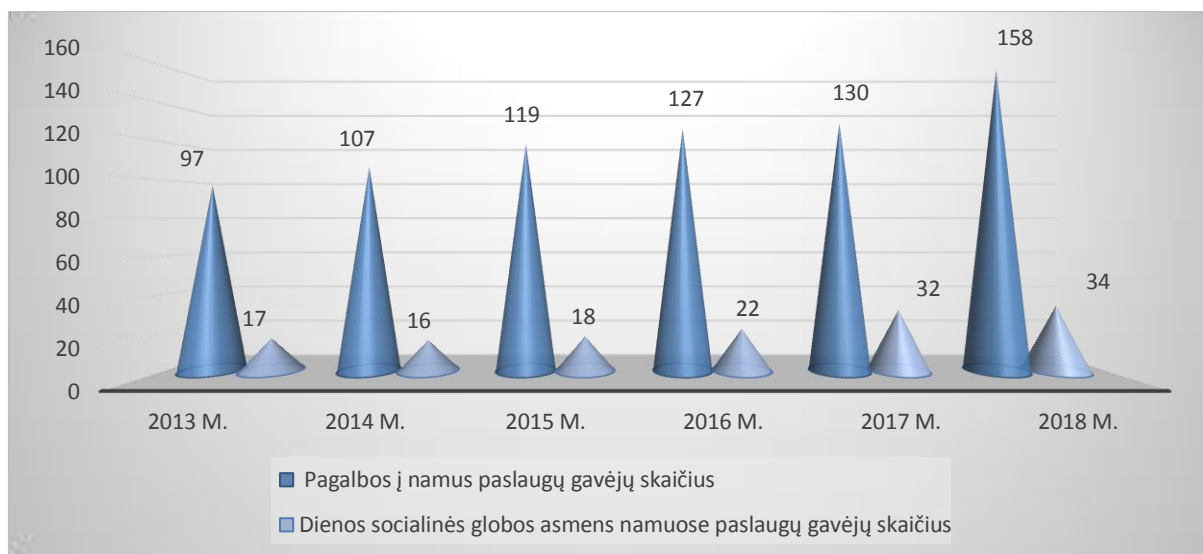
socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos socialinės rizikos šeimoms	šeimoms ir 311 jose augančių vaikų	šeimoms ir 313 jose augančių vaikų	ir 316 jose augančių vaikų	šeimai ir 381 jose augančiam vaikui	šeimai ir 360 jose augančių vaikų	šeimoms ir 384 jose augantiems vaikams
Pagalbos į namus paslaugos	97 gavėjai 1164 paslaugos	107 gavėjai 6420 paslaugų	119 gavėjų 64260 paslaugų	127 gavėjai 68040 paslaugų	130 gavėjų 70200 paslaugų	158 gavėjai 21035 paslaugos
Dienos socialinės globos paslaugos	17 gavėjų 204 paslaugos	16 gavėjų 1536 paslaugos	18 gavėjų 16200 paslaugų	22 gavėjai 13500 paslaugų	32 gavėjai 28800 paslaugų	34 gavėjai 6556 paslaugos
Pagalbos pinigai	12 gavėjų	11 gavėjų	10 gavėjų	2 gavėjai	2 gavėjai	2 gavėjai

Kupiškio socialinių paslaugų centro informacija

Kad vyresnio amžiaus žmonės ar neįgalūs asmenys galėtų kuo ilgiau savarankiškai gyventi namuose, būtina jiems sudaryti galimybę gauti tiek socialines, tiek sveikatos priežiūros paslaugas namuose. Atsižvelgiant į tai, pastaraisiais metais socialinės paslaugos senyvo amžiaus žmonėms Kupiškio rajone organizuojamos laikantis pagrindinio principo – kuo ilgiau žmogus turi gyventi savo namuose ir gauti jam reikalingą socialinę pagalbą bei sveikatos priežiūrą.

Pagalbos į namus paslaugos teikiamos asmens namuose siekiant padėti asmeniui (šeimai) tvarkytis buityje. Pagrindiniai pagalbos į namus paslaugų gavėjai yra senyvo amžiaus asmenys ir suaugę neįgalūs asmenys. Didelė dalis paslaugų gavėjų yra vieniši. Pastebima, kad per praėjusius 5 metus pagalbos į namus paslaugų gavėjų skaičius vis auga. Pagalbos į namus paslaugų gavėjų skaičius 2018 m., lyginant su 2013 m., išaugo 62 proc.

8 diagrama. Paslaugų gavėjų skaičiaus kaita

Kupiškio socialinių paslaugų centro informacija

2018 m. pagalbos į namus paslaugas gavo 158 asmenys. Per 2018 m. dėl pagalbos į namus paslaugų gavimo kreipėsi 64 asmenys. Ne visų asmenų prašymai teikti socialinės priežiūros (pagalbos į namus) paslaugas yra patenkinami, kadangi besikreipiančiųjų dėl pagalbos į namus paslaugų skaičius nuolat auga, o pagal dabartinę mokėjimo už socialines paslaugas tvarką didžiąją dalį patiriamų išlaidų turi prisiimti Savivaldybė. Skiriant socialinės priežiūros (pagalbos į namus) ir dienos socialinės globos paslaugas pirmenybė paslaugoms gauti suteikiama vienišiams asmenims. 2019 m. sausio 1 d. 17 asmenų laukė socialinės priežiūros (pagalbos į namus) paslaugų.

Dienos socialinės globos asmens namuose paslaugos 2018 m. buvo suteiktos 34 neįgaliesiems, iš jų 4 asmenys gavo dienos socialinės globos paslaugas asmens namuose, o 30 asmenų gavo integralios pagalbos paslaugas, kurias sudaro socialinės globos ir slaugos paslaugos. Kupiškio socialinių paslaugų centras integralios pagalbos paslaugas pradėjo teikti nuo 2017 m. sausio mėn., kai pradėjo vykdyti Europos socialinio fondo agentūros finansuojamą projektą „Integralios pagalbos plėtra Kupiškio rajono savivaldybėje“, kuris skirtas darbingo amžiaus neįgaliesiems ir senyvo amžiaus asmenims su sunkia negalia. Integrali pagalba namuose – tai nuolatinė kompleksinė specialistų pagalba ir priežiūra dienos metu asmens namuose, kurias teikiant asmeniui tenkinami socialinės globos ir slaugos poreikiai, teikiama konsultacinė pagalba jo šeimos nariams. Šio projekto metu sukurtos dvi mobilios komandos, į kurių sudėtį be socialinių darbuotojų ir socialinio darbuotojo padėjėjų įeina sveikatos priežiūros specialistai: vienas slaugytojas, keturi slaugytojo padėjėjai ir vienas kineziterapeutas-masažuotojas. Integralios pagalbos paslaugos yra teikiamos iki 4,5 valandos per dieną. Per 2018 metus socialinės globos ir slaugos namuose paslaugos buvo suteiktos 30 asmenų, o eilėje dėl šių paslaugų gavimo 2019 m. sausio 1 d. buvo įrašytas 1 asmuo.

Kupiškio socialinių paslaugų centre dirbantys atestuoti socialiniai darbuotojai globėjų (rūpintojų) ir tėvių parengimui (GIMK) 2018 m. vasarą grupei asmenų vedė GIMK programos įvadinčius mokymus, kuriuos sėkmingai baigė ir pažymėjimus gavo 5 asmenys. GIMK darbuotojai parengė 12 išvadų dėl asmenų tinkamumo tapti globėjais (rūpintojais) ir tėviais. Atestuoti socialiniai darbuotojai globėjų (rūpintojų) šeimoms ir jų globojamiems (rūpinamiems) vaikams per 2018 m. 129 kartus teikė konsultavimo paslaugas, iš jų 77 konsultacijos buvo teikiamos įstaigoje, 52 – namuose, 270 kartų teikė informavimo paslaugas, iš jų 261 kartą konsultavo telefonu, 9 kartus – elektroniniu paštu.

Nuo 2018 m. liepos 1 d. Kupiškio rajono savivaldybėje savo veiklą pradėjo Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Globos centras (toliau – Globos centras). Globos centre nuo 2018 m. rugsėjo 17 d. pradėjo dirbti atestuoti socialiniai darbuotojai, įsteigtos 2 naujos globos koordinatoriaus pareigybės. Globos koordinatorius nuo 2018 m. rugsėjo 17 d. teikė informavimo ir konsultavimo paslaugas: budintiems globotojams – 37, globėjams (rūpintojams) – 32,

globojamiems (rūpinamiems) vaikams – 15, norintiems tapti globėjais – 15, dėl laikino svečiavimosi – 2, šeimynoms – 7. Teikiant pagalbą vaikams, gyvenantiems pas budinčias globotojas, buvo suorganizuota 10 susitikimų su biologiniais tėvais, aplankytas 21 vaikas, jiems surašyti aplankymo aktai, dviem globojamiems vaikams teikiamos koordinuojamos paslaugos. Globos koordinatoriai pagal poreikį bendradarbiauja su kitomis socialinių paslaugų, švietimo, sveikatos priežiūros, policijos įstaigomis, organizuoja pagalbą budinčiam globotojui, socialiniam globėjui ir globojamiems vaikams.

2018 m. buvo nuolat vykdomas globėjų (rūpintojų) ir įtėvių paieškos, rengimo, atrankos ir pagalbos jiems teikimo viešinimas. Bendradarbiaujant su laikraščio „Kupiškėnų mintys“ redakcija publikuoti informaciniai straipsniai ir skelbimai apie globą, profesionalių globėjų paiešką, Kupiškio socialinių paslaugų centre vykdomus GIMK programos mokymus, budinčių globotojų veiklą. Informacija apie globėjų paiešką skleidžiama Kupiškio rajono seniūnijų seniūnams, bendruomenių pirmininkams, ugdymo įstaigų vadovams ir kitiems atsakingiems asmenims, išdalinti informaciniai lankstinukai, plakatai ir atšvaitai. Socialiniame tinkle „Facebook“ sukurta uždara grupė „Kupiškio globėjų grupė“, kurią administruoja GIMK specialistai. Ten globėjai (rūpintojai) dalinasi aktualiomis temomis apie globą, iškilusias problemas, gerąją patirtį.

Globos centre per 2018 m. įvyko 4 savitarpio paramos grupių susitikimai. Juose dalyvavo psichologas, GIMK specialistai, globos koordinatorius. Susitikimų metu diskutuota apie sunkumus globojant vaiką, specialistų pagalbos globėjams poreikį. Į juos įtraukti ir nauji globėjai, kurie galėjo pasidalinti gerąja patirtimi, praeitais sunkumais ir iššūkiais, laukiančiais ateityje. Siekiant efektyvesnio darbo ir stiprinant bendradarbiavimą tarp GIMK atestuotų socialinių darbuotojų, globėjų (rūpintojų) ir globojamų (rūpinamų) vaikų, organizuota šventė „Šeima – didžiausia dovana“. Kupiškio vaikų lopšelyje-darželyje „Saulutė“, Kupiškio mokykloje „Varpelis“ vyko GIMK programos pristatymas. „Liūto karaliaus“ pasakos motyvais darželio auklėtiniams buvo pasakojama apie tėvų globos netekusius vaikus, jų gyvenimą vaikų globos institucijose. Skapiškio, Subačiaus, Alizavos seniūnijose, Rudilių daugiafunkciame centre, tėvų klubo susirinkimo metu, pristatyta GIMK programa. Suteikta informacija apie globėjų ir įtėvių, profesionalių globėjų paiešką, jų teises ir pareigas, proceso eigą bei diskutuojama dalyviams aktualiais klausimais.

Atestuoti socialiniai darbuotojai lankė esamas ir būsimas globėjų šeimas, teikė konsultavimo bei pagalbos paslaugas, organizavo esamiems ir būsimiems globėjams savitarpio paramos grupių susitikimus, kuriuose buvo pasidalinta gerąja patirtimi, praeitais sunkumais ir iššūkiais, laukiančiais ateityje. Socialiniame tinkle „Facebook“ buvo sukurta paskyra „GIMK Kupiškis“, kurioje skelbiama informacija apie GIMK programos mokymus, proceso eigą, dalinamasi aktualiomis temomis apie globą (rūpybą), įvaikinimą, globėjų išgyvenimus ir tikromis istorijomis.

Kupiškio socialinių paslaugų centras 2018 m. vykdė 2 mokymus pagal Tėvystės įgūdžių stiprinimo programą. Tėvystės įgūdžių stiprinimo programos mokymuose dalyvavo ir naudą gavo 36 asmenys.

Kupiškio socialinių paslaugų centras ir Kupiškio rajono savivaldybės administracijos seniūnijos priima prašymus dėl maisto paramos skyrimo iš Europos pagalbos labiausiai skurstantiems asmenims fondo (toliau – EPLSAF). EPLSAF tikslas – skatinti socialinę sanglaudą Europos Sąjungoje, sumažinti žmonių, kuriems gresia skurdas ir (ar) socialinė atskirtis, skaičių. Fondas remia nacionalines sistemas, pagal kurias, pasitelkus labdaros organizacijas ir savivaldybes, teikiama nefinansinė pagalba labiausiai skurstantiems asmenims. EPLSAF paramą maistu dalina labdaros ir paramos fondas „Maisto bankas“, vykdomi projektai „Parama maisto produktais“, „Parama higienos prekėmis“ ir „Papildomųjų priemonių įgyvendinimas“. 2017–2018 m. pagal projektą „Parama maisto produktais“ dalinti šie maisto produktai: aukščiausios rūšies kvietiniai miltai, makaronai, grikių kruopos, plikytų ryžių kruopos, trijų grūdų kruopos, baltasis cukrus, rapsų aliejus, kaulienos konservai, vištienos konservai, žuvies konservai, konservuota daržovių sriuba, konservuoti žirneliai, konservuotos pupelės, sausi pusryčiai, avižiniai sausainiai, saldintas tirštintas pienas, greitai paruošiama avižų košė. Paramą 2018 m. gavo 2035 asmenys. 2018 m. pagal projektą „Parama higienos prekėmis“ dalintos šios higienos prekės: muilas, šampūnas, skalbimo priemonės, dantų pasta ir šepetėliai. Dalinimai vyko birželio ir gruodžio mėn. Higienos prekių krepšeliai paskirstyti pagal savivaldybes, atsižvelgiant į Partnerių pateiktą informaciją apie labiausiai skurstančių asmenų skaičių konkrečioje savivaldybėje.

Kupiškio socialinių paslaugų centras per 2018 m. įgyvendino projektą, finansuojamą iš EPLSAF lėšų. Papildančios priemonės – maisto produktų ir higienos prekių skirstymą papildantys veiksmai, kuriais siekiama mažinti socialinę atskirtį ir (ar) ryžtingiau kovoti su socialinėmis nelaimėmis. Projekto veiklos buvo skirtos paramą maisto produktais ir asmens higienos priemonėmis gaunantiems pavieniams asmenims ir šeimoms, auginančioms vaikus. Projektas buvo vykdomas 2018 m. rugsėjo–gruodžio mėnesiais. Iš viso projekto veiklose dalyvavo ir naudą gavo 436 asmenys.

Per šį laikotarpį buvo įgyvendintos šios veiklos: Gabrieliaus Liaudansko-Svaro paskaita jaunimui alkoholio ir narkotikų prevencijos tema (64 dalyviai); išvyka į Lietuvos jūrų muziejų ir delfinariumą (53 dalyviai); edukaciniai užsiėmimai „Kalėdinės dirbtuvėlės“ (115 dalyvių); psichologės, knygų autorės Ramunės Murauskienės paskaita tėvams „Obuolys nuo obels netoli rieda“ (51 dalyvis); psichologo Evaldo Karmazos paskaitų ciklas vaikų auklėjimo, elgesio korekcijos klausimais (100 dalyvių); ekskursija į Lietuvos nacionalinį muziejų Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės valdovų rūmus, Vilniaus senamiesčio ir Kalėdinės eglės aplankymas, ekskursija į Vilniaus TV bokštą (53 dalyviai).

Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinyje Krizių centre 2018 m. suteiktos 2608 socialinės paslaugos 47 asmenims. Įvairios bendrosios socialinės paslaugos suteiktos 47 asmenims, intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugos suteiktos 12 asmenų, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos institucijoje – 23 asmenims, trumpalaikės socialinės globos paslaugos – 1 asmeniui, psichosocialinės paslaugos buvo organizuotos 39 asmenims, organizuota švietėjiška veikla 47 asmenims ir suteiktos darbo su grupe paslaugos 35 asmenims. Krizių centro darbas organizuojamas komandiniu principu, bendradarbiaujant su kitų sričių specialistais (švietimo, sveikatos, teisėsaugos, vaiko teisių apsaugos, seniūnijų, Savivaldybės administracijos). Krizių centre nuo 2015 m. organizuojami įvairūs teminiai mokymai, seminarai socialinės rizikos šeimoms, šeimoms, auginančioms vaikus, seniūnijų socialiniams darbuotojams, socialiniams darbuotojams dirbantiems su probleminėmis šeimomis ir kitiems specialistams. Krizių centre dirba 1 socialinis darbuotojas, 1 socialinio darbuotojo padėjėjas, paslaugas teikia atvykstantys užimtumo specialistas ir psichologas.

Informacija apie Kupiškio socialinių paslaugų centro Krizių centro padalinyje suteiktas paslaugas

14 lentelė

Eil. Nr.	Paslaugų rūšis		2017 m.		2018 m.		Paslaugų skyrimo priežastys
			Unikalių gavėjų skaičius	Paslaugų skaičius	Unikalių gavėjų skaičius	Paslaugų skaičius	
1	2		3	4	5	6	7
1.	Krizių centre suteiktos socialinės paslaugos, iš viso		113	3676	47	2608	
	Iš jų	1. Bendrosios socialinės paslaugos	68	459	47	726	Informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo, transporto organizavimo paslaugos
		2. Laikino apnakvindinimo/ apgyvendinimo paslaugos	1	1	-	-	Asmuo ar šeima neturi vietos laikinai prisiglausti
		3. Trumpalaikės socialinės globos paslaugos	13	64	1	1	Neturi gyvenamojo būsto
		4. Intensyvios krizių įveikimo pagalbos	5	42	12	12	Netekus gyvenamojo būsto, smurto šeimoje atveju, alkoholio vartojimas, iššaukęs vaikų nepriežiūrą (socialinė rehabilitacija)

		5. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos Krizių centre	18	403	23	23	Stokojant socialinių ir tėvystės įgūdžių, teikiamas tinkamos vaikų priežiūros ugdymas ir įtvirtinimas
		6. Apgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centruose	-	-	-	-	Neturi gyvenamo būsto
		7. Psichosocialinės paslaugos	3	19	39	67	Smurto šeimoje atveju; emocinė įtampa, priklausomybių prevencija
		8. Organizuota švietėjiška veikla	20	42	47	76	Priklausomybių prevencija, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas
		9. Darbo su grupe paslaugos	4	3	35	16	Tarpusavio bendravimas priklausomybių prevencijos ir kt. temomis
		10. Kitos socialinės paslaugos ir pagalba	-	-	47	1687	Aprūpinimas drabužiais, avalyne, palydėjimas į įvairias įstaigas, pagalba pildant įvairius dokumentus, maisto produktų, asmens higienos priemonių pirkimas ir pristatymas
2.	Krizių centro suteiktos socialinės paslaugos, iš viso		8	20	19	68	
2.1	Išvykų į namus paslaugos		2	4	19	68	
Iš jų:	1. Bendrosios socialinės paslaugos		4	10	11	43	Informavimas, konsultavimas
	2. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos		-	-	10	24	Priklausomybių prevencija, klientų konsultacijos įvairiais klausimais
	3. Intensyvios krizių įveikimo pagalbos paslaugos		2	6	-	-	Priklausomybių prevencija; smurtas šeimoje; emocinė įtampa
	4. Psichologo paslaugos		-	-	1	1	Priklausomybių prevencija, smurtas šeimoje, emocinė įtampa

Kupiškio socialinių paslaugų centro informacija

Kupiškio rajono savivaldybės administracijai 2018 metais įgyvendinus projektą „Dalies patalpų Krantinės g. 28, Kupiškio m., modernizavimas, įkuriant savarankiško gyvenimo namus“, nuo 2018 m. gruodžio 17 d. Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinyje Savarankiško gyvenimo namuose (toliau – Savarankiško gyvenimo namai) asmenims yra pradėtos teikti socialinės paslaugos, tokios kaip apgyvendinimo paslaugos, informavimo ir konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymo ir palaikymo, sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo, transporto organizavimo, asmeninės higienos, užimtumo organizavimo paslaugos. Per 2018 m. paslaugas Savarankiško gyvenimo namuose gavo 2 senyvo amžiaus asmenys, kurie neturi gyvenamojo būsto arba yra jį praradę ir 1 suaugęs neįgalus asmuo su savo 1 vaiku. Savarankiško gyvenimo namuose dirba 1 socialinis darbuotojas, 1 socialinio darbuotojo padėjėjas, paslaugas teikia kiti specialistai: užimtumo specialistas ir psichologas.

Informacija apie Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinyje Savarankiško gyvenimo namuose suteiktas paslaugas

15 lentelė

Eil. Nr.	Paslaugų rūšis		Nuo 2018 m. gruodžio 17 d.		Paslaugų skyrimo priežastys
			Unikalių gavėjų skaičius	Paslaugų skaičius	
1	2		3	4	5
1.	Kupiškio savarankiško gyvenimo namuose suteiktos socialinės paslaugos, iš viso		4	57	
	Iš jų	1. Bendrosios socialinės paslaugos	4	20	Informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo, atstovavimo, transporto organizavimo paslaugos
		2. Trumpalaikės socialinės globos paslaugos	4	4	Neturi gyvenamojo būsto
		3. Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos Kupiškio savarankiško gyvenimo namuose	4	21	Stokojant socialinių ir kasdienių įgūdžių, tvarkantis namuose, tinkamai paskirstant gaunamas pajamas.
		4. Psichosocialinės paslaugos	1	2	Priklausomybių prevencija
		5. Organizuota švietėjiška veikla	4	10	Priklausomybių prevencija, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas
2.	Kupiškio savarankiško gyvenimo namuose suteiktos socialinės paslaugos, iš viso		4	32	
2.1	Išvykų į namus paslaugos		1	1	Vizitai pas gydytojus
Iš jų	1. Bendrosios paslaugos,		4	20	Klientų informavimas, konsultavimas įvairiais klausimais
	2. Socialinių įgūdžių ugdymo ir		4	8	Priklausomybių prevencija,

	palaikymo paslaugos			klientų konsultacijos įvairiais klausimais
	4. Psichologo paslaugos	1	3	Emocinė įtampa

Kupiškio socialinių paslaugų centro informacija

2018 m. Socialinės rehabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektams finansuoti buvo skirta 33 608 Eur iš valstybės biudžeto ir 6148 Eur iš Savivaldybės biudžeto. Šiuo metu rajone veikia 5 nevyriausybinių neįgaliųjų organizacijos, teikiančios socialinės rehabilitacijos paslaugas neįgaliesiems asmenims ir jų šeimos nariams bei kitų socialinių grupių asmenims. Nevyriausybinių organizacijų klientams dažniausiai teikiamos informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, asmens higienos, socialinės rehabilitacijos, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, transporto organizavimo, sociokultūrinės paslaugos.

Kupiškio rajono neįgaliųjų draugija, veikianti 30 metus, vienija 215 narių. Draugijoje dirba 7 darbuotojai, iš jų 5 – neįgalūs, paslaugas padeda teikti 6 savanoriai. 2018 m. draugija 157 asmenims suteikė 2854 socialines paslaugas. Buvo teikiamos kasdienės veiklos įgūdžių ugdymo ir palaikymo, asmens higienos, praktinės ir teorinės kasdienės namų ruošos žinių mokymo, sociokultūrinės (meno kolektyvas „Prie Kupos“), darbo terapijos (pynimas iš vytelių), asmeninio asistento paslaugos ne tik neįgaliesiems, bet ir kitiems Kupiškio miesto ir Kupiškio seniūnijos asmenims. Socialinių paslaugų ir dienos užimtumo centre organizuojama įvairi veikla neįgaliesiems, lavinami meniniai, sportiniai gebėjimai, kuriamos savipagalbos grupės, skatinama narių motyvacija dirbti ir įgyti išsilavinimą, teikiama pagalba neįgaliųjų šeimos nariams.

Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga vienija 262 narius, turinčius įvairią negalią. Organizacijoje dirba 4 darbuotojai, 2 iš jų turi negalią, 1 asmuo dirbo savanorystės pagrindais. Šios sąjungos įkurtame dienos centre 2018 m. 45 asmenims buvo suteiktos 4328 socialinės paslaugos. Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga teikė savitvarkos, kasdienės veiklos įgūdžių palaikymo, mokymo sveikai gyventi bei asmeninio asistento paslaugas, padėjo spręsti emocines problemas, vykdė užimtumą įvairiuose amatų būreliuose (mezgimo būrelis), pagaminti darbeliai buvo pristatomi parodose, mugėse („Tau, Vilniau“, „Rudens saulutė“), meniniai gebėjimai buvo lavinami menų terapijos būrelyje, kuriami etiudai, sceninės improvizacijos, teikiamos transporto organizavimo, aprūpinimo kompensacine technika paslaugos.

VšĮ Panevėžio ir Utenos regionų aklujų centro Kupiškio skyrius 2018 m. vienijo 36 regėjimo negalią turinčius asmenis. Pagrindinę savo veiklą skyrius vykdė įsteigtame dienos centre. Projekte dirbo 5 darbuotojai, iš jų 4 neįgalieji ir 1 savanoris. Buvo suteiktos 676 paslaugos 23 asmenims. Įstaigoje organizuotos veiklos, kurios patenkina regėjimo negalią turinčių žmonių poreikius. Šio centro nariams buvo teikiamos sociokultūrinės (meninių gebėjimų lavinimo teatro būrelyje „Akimirka“, vokalinio ansamblio „Rugiagėlė“), savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymo, palaikymo ir atkūrimo namų ruošoje paslaugos, asmeninio asistento pagalbos, asmens higienos,

transporto organizavimo paslaugos. Atsižvelgiant į organizacijos klientų specifiškumą, buvo teikiamos specialiosios paslaugos: palydovo, skaitovo, orientacijos ir mobilumo ugdymo, kompiuterinio raštingumo ugdymo, mokoma naudotis techninės pagalbos priemonėmis. Teikiant socialinės reabilitacijos paslaugas, projekto dalyviams buvo didinamas regėjimo neįgaliųjų savarankiškumas ir užimtumas bei galimybės dalyvauti visuomeniniame gyvenime.

Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Gubojė“ Kupiškio skyrius meninio, kūrybinio profilio veiklą vykdo nuo 2000 metų, vienija 30 narių. Organizacijoje dirba 3 darbuotojai, padeda 3 savanoriai. Iš viso per 2018 m. ši organizacija 20 asmenims suteikė 1172 paslaugas. Vaikams ir jaunuoliams su negalia buvo teiktos dienos užimtumo paslaugos, kurių metu projekto dalyviams vyko saviraiškos, kūrybiškumo lavinimo, buvo mokoma pažinti ir valdyti negalią ar ligą. Projekto metu dalyviai ugdė sveikos gyvensenos, netradicinių piešimo technikų, dekupažo pagrindų įgūdžius. Vaikai ir paaugliai dalyvavo konkursuose, sporto šventėse, įvairiose akcijose. Sunkią negalią turintiems ir negalintiems savarankiškai savimi pasirūpinti, teiktos asmeninio asistento paslaugos.

VŠĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba teikė įvairias socialines paslaugas protinės ir psichikos sutrikimų turintiems asmenims ir jų šeimos nariams. Šios tarnybos Kupiškio užimtumo kambaryje teikiamos savipagalbos grupių, sociokultūrinės paslaugos (piešimo užsiėmimai, parodėlės, muzikos terapija), kuriomis siekiama palengvinti neįgaliųjų integravimąsi į visuomenę, mokoma tapti savarankiškesniais. VŠĮ Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba per 2018 m. suteikė 1434 paslaugas 17 asmenų. Projekte dirbo 1 asmuo su negalia, jam talkino 1 savanoris.

Kupiškio rajono savivaldybėje socialinės reabilitacijos paslaugas teikiančių neįgaliųjų nevyriausybinių organizacijų 2018 metų rodikliai

16 lentelė

Eil. Nr.	Organizacijos, įgyvendinančios projektą, pavadinimas	Neįgaliųjų dienos užimtumas			Asmeninio asistento pagalba			Užimtumas įvairiuose amatų būreliuose ir klubuose			Meninių gebėjimų lavinimas būreliuose, kolektyvuose, klubuose			Pagalba neįgaliųjų šeimos nariams
		Iš viso paslaugas gavo asmenų	Iš jų		Iš viso paslaugas gavo asmenų	Iš jų		Iš viso paslaugas gavo asmenų	Iš jų		Iš viso paslaugas gavo asmenų	Iš jų		Iš viso paslaugas gavo šeimos narių
			suaugusių neįgaliųjų	neįgalių vaikų		suaugusių neįgaliųjų	neįgalių vaikų		suaugusių neįgaliųjų	neįgalių vaikų		suaugusių neįgaliųjų	neįgalių vaikų	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1.	Viešoji įstaiga Panevėžio ir Utenos regionų aklųjų centras	13	13	-	21	21	-	-	-	-	6	6	-	-

2.	Kupiškio rajono neigaliųjų draugija	98	97	1	64	64	-	15	15	-	11	11	-	36
3.	Kupiškio krašto žmonių su negalia sąjunga	45	44	1	10	9	1	10	10	-	5	5	-	-
4.	Lietuvos specialiosios kūrybos draugijos „Gubojas“ Kupiškio skyrius	10	5	5	4	3	1	-	-	-	-	-	-	10
5.	Viešojo įstaiga Pagalbos ir informacijos šeimai tarnyba	13	13	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4*

*pagalba šeimos nariams teikiama savanoriškais pagrindais

Socialinės paramos skyriaus informacija

Neigaliųjų nevyriausybinės organizacijos yra svarbūs Savivaldybės partneriai, užtikrinantys neigaliųjų socialinę integraciją, teikiantys bendrąsias socialines paslaugas, kurių Savivaldybės biudžetinės įstaigos neteikia.

Nuo 2017 m. lapkričio mėn. Kupiškio rajono savivaldybėje pradėjo veikti laikinoji maltiečių grupė, kuri savo veiklą ir pagalbą orientuoja į vienišus, senyvo amžiaus asmenis. 2017 m. gruodžio mėn. ši grupė suorganizavo pirmąją savo labdaros akciją „Maltiečių sriuba“, kurios metu akcijos dalyviai vaišinosi Kupiškio verslo ir technologijos mokyklos darbuotojų ir moksleivių pagaminta sriuba ir aukojo lėšas. Akcijos metu buvo surinkta 329,12 Eur, už kuriuos buvo nupirkti maisto produktai, sukomplektuoti ir išdalinti kalėdiniai maisto paketai. Laikinoji Kupiškio maltiečių grupė 2017 m. gruodžio mėn. aplankė ir suteikė pagalbą maisto produktais 25 vienišiams senyvo amžiaus asmenims. 2018 m. laikinoji maltiečių grupė buvo oficialiai įteisinta ir ji buvo pavadinta Kupiškio rajono maltiečių grupe.

Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai teikė trumpalaikes, ilgalaikes socialinės globos paslaugas be tėvų globos likusiems vaikams, socialinės rizikos vaikams. Į vaikų globos namus patenka vis daugiau vaikų, turinčių specialiųjų poreikių, kuriems reikalinga visokeriopa įvairių specialistų pagalba. Kupiškio rajono savivaldybėje 2018 m. buvo įsteigti 2 Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padaliniai – Bendruomeniniai vaikų globos namai (toliau – Bendruomeniniai vaikų globos namai). Pirmieji Bendruomeniniai vaikų globos namai Noriūnų kaime, Noriūnų seniūnijoje, Kupiškio rajone, pradėjo veikti nuo 2018 m. gegužės mėn., o antrieji Bendruomeniniai vaikų globos namai Kupiškyje pradėjo veikti nuo 2018 m. lapkričio mėn. Bendruomeniniuose vaikų globos namuose per 2018 m. paslaugas gavo 19 vaikų, laikinai likusių be įstatyminio atstovo. Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose ir jų padaliniuose Bendruomeniniuose vaikų globos namuose per 2018 metus ilgalaikės socialinės

globos paslaugos buvo suteiktos 33 vaikams, kuriems buvo nustatyta nuolatinė globa, trumpalaikės socialinės globos paslaugos buvo suteiktos 19 vaikų, kuriems buvo nustatyta laikinoji globa. Nuo 2018 m. sausio 1 d. iki 2018 m. birželio 31 d. laikinai, iki 3 parų, buvo apgyvendintas 1 vaikas. Nuo 2018 m. liepos 1 d., įsigaliojus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos įstatymo pakeitimams, laikinai, iki 2 savaičių, buvo apgyvendinta 15 vaikų. Per 2018 m. 10 vaikų turėjo vidutinį neįgalumą, 1 vaikui nustatytas lengvas neįgalumo lygis. Nė vienam vaikui nebuvo nustatyti specialieji poreikiai. Visi vaikai, apgyvendinti vaikų globos namuose dėl nesaugios aplinkos, tėvų girtavimo, nepriežiūros.

Vaikų institucinės globos rodikliai

17 lentelė

Laiko- tarpis	Globojamų vaikų skaičius		Atvyko	Nuolatinė globa (rūpyba)	Laikinoji globa (rūpyba)	Grąžinta į šeimą	Pakeistas globėjas	Išvyko dėl pilna- me- tystės
	metų pr.	metų pab.						
2014 m.	-	20	33	16	4	31	-	1
2015 m.	20	30	31	6	12	19	3	2
2016 m.	33	41	28	2	16	14	-	2
2017 m.	42	40	22	15	14	9	3	3
2018 m.	40	37	11	25	11	8	3	4

Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų informacija

Kupiškio rajono savivaldybėje yra įsteigtos 2 vaikus globojančios šeimos – Aldonos ir Antano Jatužių šeimyna ir Liolės Anikevičienės šeimyna. Šeimynų teikiamos socialinės globos paslaugos yra ekonomiškai naudingesnės ir kokybiškesnės, palyginti su socialinės globos paslaugomis vaikų globos namuose, nes globojamiems vaikams sudaromos sąlygos, artimos šeimoje gyvenančių vaikų sąlygoms, mažėja vaikų socialinės atskirties rizika, vaikai geriau parengiami savarankiškam gyvenimui.

Aldonos ir Antano Jatužių šeimyna teikė ilgalaikės, trumpalaikės socialinės globos paslaugas be tėvų globos vaikams, socialinės rizikos vaikams. 2018 m. šeimynoje gyveno 1 vaikas. Šiam vaikui sulaukus 18 metų, Aldonos ir Antano šeimyna likviduosis ir baigs savo veiklą.

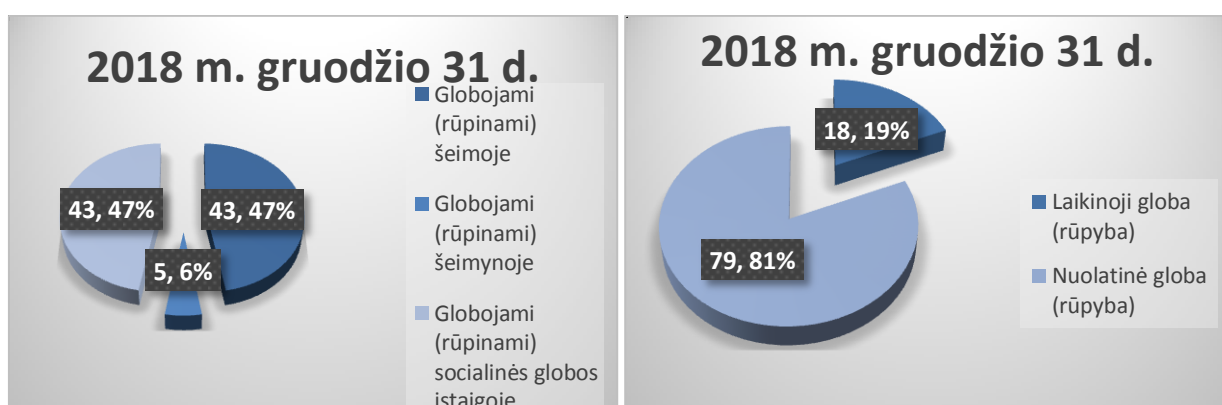
Liolės Anikevičienės šeimyna teikė trumpalaikės socialinės globos paslaugas be tėvų globos vaikams, socialinės rizikos vaikams. 2018 m. šeimynoje gyveno 5 vaikai, nuo 2019 m. sausio 1 d. Liolės Anikevičienės šeimyna ilgalaikės socialinės globos paslaugas teikia 4 vaikams, iš kurių 2 vaikai turi negalią.

2019 m. sausio 1 d. Kupiškio rajono savivaldybėje buvo 94 globojami (rūpinami) vaikai, 18 vaikų buvo nustatyta laikinoji globa (rūpyba), 76 – nuolatinė globa (rūpyba). 43 vaikai

augo globojami šeimoje, 5 – šeimynose, 43 – socialinės globos įstaigoje ir 3 vaikams laikina globa (rūpyba) buvo nustatyta Globos centre. 2018 metais 17 vaikų buvo nustatyta laikinoji globa (rūpyba) šeimoje tėvų prašymu dėl tėvų išvykimo iš Lietuvos Respublikos (9, 10 diagramos).

9 diagrama. Globojamų (rūpinamų) vaikų skaičius

10 diagrama. Vaikų globa (rūpyba)

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus informacija

Vaikų globa (rūpyba) 2016–2018 metais

18 lentelė

Eil. Nr.	Rodikliai Laikotarpio pabaigoje 2018-12-31	2016 m.	2017 m.	2018 m.	Pokytis lyginant su praėjusiais metais
1.	Nustatyta vaiko globa (rūpyba)	107	97	94	-3
2.	Vaiko globa (rūpyba) nustatyta šeimoje	51	45	43	-2
3.	Vaiko globa (rūpyba) nustatyta šeimynoje	8	6	5	-1
4.	Vaiko globa (rūpyba) nustatyta socialinės globos įstaigoje	48	46	43	-3
5.	Laikinoji globa (rūpyba) nustatyta tėvų prašymu	14	14	17	+3
6.	Nustatyta laikinoji globa (rūpyba)	40	19	18	-1
7.	Nustatyta nuolatinė globa (rūpyba)	67	78	76	-2

Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Panevėžio apskrities vaiko teisių apsaugos skyriaus informacija

Alternatyvias socialinei globai socialines ir ugdymo paslaugas socialinės rizikos vaikams ir jų šeimoms teikia **VšĮ Kupiškio vaikų dienos centras** Kupiškio mieste, Adomynės kaime, Noriūnų kaime ir Subačiaus mieste. Čia vaikai iš socialinės rizikos šeimų, daugiavaikių šeimų renkasi po pamokų, jie papildomai ugdomi, maitinami, organizuojamas vaikų laisvalaikis, ugdomi socialiniai įgūdžiai. 2019 m. sausio 1 d. šiame centre socialinės paslaugos buvo teikiamos 60 vaikų iš 37 socialinės rizikos, socialiai remtinų bei psichologinių, socialinių ir kitokių problemų turinčių šeimų. Kupiškio rajone vien tik socialinių problemų turinčiose šeimose 2019 m. sausio 1 d. duomenimis augo 318 vaikų, todėl šio dienos centro teikiamų paslaugų nepakanka.

Plečiant bendruomenines socialines paslaugas, tikslinga plėtoti vaikų dienos centrų kūrimą. Dienos užimtumo socialines paslaugas gauna tik dalis vaikų, kuriems reikia šių paslaugų. Šių paslaugų tinklo aprėptis turėtų būti didesnė. Svarbu užtikrinti šių paslaugų teikimo teritorinį tolygumą skatinant plėsti paslaugas seniūnijose.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija 2018 m. skelbė kvietimą teikti paraiškas ir dalyvauti vaikų dienos centrų plėtros projekte. Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnyba 2018 m. pateikė dvi paraiškas ir gavo finansavimą dviejų vaikų dienos centrų įsteigimui Kupiškio rajono savivaldybės administracijos Alizavos ir Šimonių seniūnijose. Kupiškio rajono savivaldybėje 2018 m. gruodžio mėn. buvo įsteigti ir pradėjo veikti 2 nauji vaikų dienos centrai Kupiškio rajono Alizavos pagrindinėje mokykloje ir Kupiškio rajono Šimonių pagrindinėje mokykloje. Vaikų dienos centrai 2018 m. veikė tik gruodžio mėn., 3 kartus per savaitę po 4 valandas. Per 2018 m. gruodžio mėn. vaikų dienos centruose vyko edukacinės pamokos, vaikai buvo nemokamai maitinami, ruošė pamokas, buvo teikiamos psichologo bei socialinio pedagogo konsultacijos. Vaikų dienos centrus lankė iš viso 24 vaikai.

Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnyba 2018 m. gruodžio 31 d. pateikė dvi naujas paraiškas Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai dėl vaikų dienos centrų Alizavos ir Šimonių seniūnijose veiklos tęstinumo ir 2019 m. kovo 6 d. gavo patvirtinimą, kad paraiškos bus patvirtintos ir vaikų dienos centrai pradės veikti nuo 2019 m. kovo 25 d ir vaikų dienos centro paslaugos tęsis iki 2019 m. gruodžio 31 d. Numatoma, kad 2019 m. vaikų dienos centrą lankantys vaikai gaus nemokamą maitinimą. Vaikų dienos centre vaikams darbuotojai padės paruošti namų darbus, bus organizuojamos popietės, ekskursijos, stovyklos, edukacinės pamokos, paskaitos, konsultacijos ir vaikams, ir tėvams. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija pagal pateiktą paraišką, finansuos vaikų maitinimą, prekes, priemones, transporto nuomą, komunalinius mokesčius, o Kupiškio rajono savivaldybė prisidės prie vaikų dienos centrų plėtros ir finansuos darbuotojų atlyginimus.

Kupiškio rajono savivaldybėje nuo 2017 metų buvo pradėtas vykdyti projektas „Kompleksinių paslaugų šeimai teikimas Kupiškio rajono savivaldybėje“. Šį projektą parengė

Savivaldybės administracijos Kultūros, švietimo ir sporto skyrius ir vykdo kartu su VšĮ Kupiškio vaikų dienos centru. Projekto tikslas – įgalinti Kupiškio rajono savivaldybėje gyvenančias šeimas ir (ar) asmenis tinkamai veikti krizinėse situacijose, susijusiose su emocinių, socialinių, vaikų ugdymo, saviraiškos poreikių tenkinimu bei tarpusavio santykiais, sudarant sąlygas gauti kokybiškas kompleksines paslaugas. Kupiškio r. Adomynės mokykloje-daugiafunkciame centre, Kupiškio r. Antašavos mokykloje-daugiafunkciame centre bei Kupiškio r. Rudilių Jono Laužiko universaliame daugiafunkciame centre duris atvėrė Bendruomeniniai šeimos namai. Juose buvo organizuojamos ir koordinuojamos paslaugos šeimai, teikiamos tikslinės grupės informavimo, konsultavimo, šeimos įgūdžių ugdymo bei sociokultūrinės paslaugos, psichosocialinė pagalba, organizuojami pozityvios tėvystės mokymai. Projekto metu buvo užtikrinamas projekto veiklų dalyvių, neturinčių galimybių pasinaudoti viešuoju ar privačiu transportu, pavėžėjimas bei pagal poreikį teikiama veiklose dalyvaujančių asmenų vaikų priežiūros paslauga. Buvo planuojama, kad projekto metu kompleksinės paslaugos bus suteiktos 200 unikalių asmenų. Per 2018 m. visuose Bendruomeniniuose šeimos namuose buvo suteiktos tokios paslaugos: paslaugų šeimai teikimo organizavimas ir koordinavimas užtikrinant „vieno langelio“ principą – 542 asmenims; psichosocialinė pagalba (individualios ir grupinės šeimos konsultacijos) – 281 asmeniui; šeimos įgūdžių ugdymas ir sociokultūrinės paslaugos. Bendruomeniniuose šeimos namuose 2018 m. vyko vaikų klubų ir tėvų klubų veikla, buvo organizuojamos vaikams stovyklos.

Kupiškio rajono savivaldybės taryba 2013 m. balandžio mėnesį patvirtino Įpareigojimo išklausti bendravimo su vaikais tobulinimo kursus vykdymo tvarkos aprašą, kuriuo remiantis tėvus, tėvius (globėjus, rūpintojus), kuriuos teismas nubaudė už administracinius teisės pažeidimus, susijusius su vaiko nepriežiūra ir pan., įpareigojo išklausti specialius kursus, kurių tikslas – suteikti tėvams žinių apie pozityvią tėvystę, stiprinti jų socialinius ir bendravimo su vaikais įgūdžius. Kursus rengia, organizuoja ir vykdo Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnyba. 2017 metais teismas nubaudė už administracinius teisės pažeidimus, susijusius su vaiko nepriežiūra ir įpareigojo išklausti specialius kursus 4 asmenis. 2018 m. nė vienas asmuo nebuvo teismo įpareigotas išklausti šių kursų.

7. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius Savivaldybėje 2019-01-01

Eil. Nr.	Įstaigos	Socialinių darbuotojų skaičius, iš viso	Socialinių darbuotojų, finansuojamų iš valstybės biudžeto, skaičius	Socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius
1.	Savivaldybės socialinių			

	paslaugų įstaigose:			
1.1.	Biudžetinėse įstaigose : Kupiškio socialinių paslaugų centre, iš jų:			
1.1.1.	Kupiškio socialinių paslaugų centro Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinyje	21	16	27
1.1.2.	Kupiškio socialinių paslaugų centro Stacionarių socialinių paslaugų padalinyje	1	1	8
1.1.3.	Kupiškio socialinių paslaugų centro Globos centro padalinyje	4	2 (2*)	1
1.1.4.	Kupiškio socialinių paslaugų centro Krizių centro padalinyje	1	-	-
1.1.5.	Kupiškio socialinių paslaugų centro Savarankiško gyvenimo namų padalinyje	1	-	1
1.2.	Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose (Paketurių k.)	4	-	15
1.2.1.	Bendruomeniniuose vaikų globos namuose (Noriūnų k.)	2	*	3
1.2.2.	Bendruomeniniuose vaikų globos namuose (Kupiškis)	2	*	3
1.3.	Viešosiose įstaigose:	-	-	-
2.	Savivaldybės administracijoje: Socialinės paramos skyriuje seniūnijose	1 6	- -	- -
	Iš viso:	43	19	58

* darbo užmokestis finansuojamas iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų

Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriuje dirba 1, o seniūnijose – 6 socialiniai darbuotojai, šis darbuotojų skaičius atitinka pareigybių skaičių.

Kupiškio socialinių paslaugų centro bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinyje dirba 21 socialinis darbuotojas (16 iš jų dirba su šeimomis ir vaikais ir jų atlyginimai finansuojami iš valstybės biudžeto lėšų). Kupiškio rajone socialines paslaugas teikia 58 socialinio darbuotojo padėjėjai, iš jų 27 – Kupiškio socialinių paslaugų centro Bendrųjų ir specialiųjų socialinių paslaugų padalinyje, 27 socialinio darbuotojo padėjėjai užima 26 pareigybes, kadangi yra darbuotojų, kurie dirba ne visą darbo laiką, 7 iš jų atlyginimai finansuojami iš valstybės biudžeto lėšų, kadangi jie teikia paslaugas asmenims su sunkia negalia. 8 socialinio darbuotojo padėjėjai dirba Kupiškio socialinių paslaugų centro stacionarių socialinių paslaugų padalinyje, jie užima 6,75 pareigybes, iš kurių 3,2 pareigybes finansuojamos iš valstybės biudžeto. Kupiškio socialinių paslaugų centro stacionarių socialinių paslaugų padalinyje dirba 1 socialinis darbuotojas.

Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinyje Krizių centre dirba 1 socialinis darbuotojas visu etatu. Kupiškio socialinių paslaugų Globos centro padalinyje dirba 4 socialiniai darbuotojai, iš jų: 2 atestuoti socialiniai darbuotojai ir 2 globos koordinatoriai, atestuotų socialinių darbuotojų atlyginimai yra finansuojami iš valstybės biudžeto lėšų, o globos koordinatorių atlyginimai finansuojami iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų. Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinyje Savarankiško gyvenimo namuose 0,5 etatu dirba socialinis darbuotojas ir 1 visu etatu socialinio darbuotojo padėjėjas.

Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose 2019 m. sausio 1 d. iš viso dirbo 8 socialiniai darbuotojai ir 21 socialinio darbuotojo padėjėjas, kadangi 2018 m. įsteigus Bendruomeninius vaikų globos namus, žymiai išaugo ir darbuotojų skaičius. Dviejuose Bendruomeniniuose vaikų globos namuose dirba po 2 socialinius darbuotojus ir po 3 socialinio darbuotojo padėjėjus. Bendruomeniniuose vaikų globos namuose patvirtintų pareigybių etatų skaičius atitinka dirbančių darbuotojų skaičių. Visų Bendruomeniniuose vaikų globos namuose dirbančių socialinių darbuotojų ir socialinio darbuotojo padėjėjų atlyginimai yra finansuojami iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų pagal įgyvendinamą projektą. Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose yra patvirtintos 8,5 etato socialinio darbuotojo pareigybės, tačiau šiuo metu šioje įstaigoje trūksta darbuotojų ir realiai dirba tik 4 socialiniai darbuotojai ir 15 socialinių darbuotojo padėjėjų, kurie atitinka 12 etatų, kadangi ne visi darbuotojai dirba visu etatu.

8. Ankstesnių metų socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatų trumpa apžvalga

Dauguma numatytų tikslų ir numatytos socialinių paslaugų apimtys Kupiškio rajono savivaldybėje per 2018 m. buvo įgyvendintos ir net viršytos. Socialines paslaugas teikė Kupiškio rajono savivaldybės biudžetinių socialinių paslaugų įstaigų ir nevyriausybinių organizacijų darbuotojai.

Pagrindiniai Kupiškio socialinių paslaugų centro paslaugų gavėjai buvo neįgalūs, senyvo amžiaus asmenys, kuriems buvo teikiamos pagalbos į namus, dienos socialinės globos asmens namuose, integralios pagalbos paslaugos, transporto, asmeninės higienos ir priežiūros organizavimo paslaugos, ir šeimos, gavusios socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, sociokultūrinės bei kitas bendrąsias socialines paslaugas. Transporto, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimo, aprūpinimo būtiniausiaisiais drabužiais ir avalyne paslaugos teiktos socialinės rizikos suaugusiems asmenims. Atestuoti socialiniai darbuotojai rengė globėjų šeimas globoti vaikus, globos koordinatoriai teikė informavimo ir konsultavimo paslaugas jau vaikus globojančioms šeimoms, budintiems globotojams, šeimynoms ir jose globojamiems (rūpinamiems) vaikams.

I socialinių paslaugų teikimą buvo įtrauktos ir nevyriausybinės organizacijos, jos teikė įvairias bendrąsias socialines paslaugas rajono neįgaliesiems. Kupiškio rajono neįgaliųjų draugijos teikiamas paslaugas neįgaliesiems iš dalies finansavo Savivaldybė.

III SKYRIUS UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

9. Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys

Planuojamam laikotarpiui numatomos **prioritetinės žmonių socialinės grupės**, kurioms reikalinga teikti ar plėsti socialines paslaugas:

- Be tėvų globos likę vaikai
- Vaikus globojančios šeimos
- Šeimos, turinčios socialinių problemų, ir jų vaikai
- Šeimos, auginančios vaikus
- Senyvo amžiaus asmenys
- Neįgalieji

Numatomos **prioritetinės socialinės paslaugos**:

- Ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugų teikimas be tėvų globos likusiems vaikams (bendruomeniniuose vaikų globos namuose, profesionalių globėjų šeimose)
  - Pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams
  - Socialinės priežiūros paslaugos probleminėms šeimoms ir jose augantiems vaikams
  - Kompleksinės paslaugos šeimoms, auginančioms vaikus
  - Socialinės priežiūros (pagalbos į namus paslaugos)
  - Integralios pagalbos paslaugos
  - Dienos socialinė globa asmens namuose
  - Socialinės priežiūros (savarankiško gyvenimo namuose)
- Ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugų senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia teikimas institucijoje

10. 2019 metų priemonių planas

1 tikslas Plėtoti nestacionarias socialines paslaugas				
Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1	2	3	4	5
1.1. Užtikrinti	1.1.1. Finansuoti	1000 Eur	Kupiškio socialinių	Transporto

bendrųjų socialinių paslaugų teikimą rajono gyventojams bendradarbiaujant su nevyriausybėmis organizacijomis	transporto organizavimo paslaugas	Savivaldybės biudžeto lėšos	paslaugų centras	paslaugos bus suteiktos 300 asmenų
	1.1.2. Finansuoti maisto prekių ir higienos priemonių iš intervencinių atsargų transporto išlaidas	Savivaldybės biudžeto lėšos	Savivaldybės administracija	Paramą maisto produktais gaus 2900 asmenų
	1.1.3. Finansuoti asmeninės higienos ir priežiūros organizavimo paslaugas	10790 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos	Kupiškio socialinių paslaugų centras	Paslaugos bus suteiktos 360 asmenų
	1.1.4. Finansuoti nevyriausybinių neįgaliųjų organizacijų socialinės reabilitacijos paslaugų neįgaliesiems bendruomenėje projektus	6100 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos; 30393 Eur valstybės biudžeto lėšos	Nevyriausybės neįgaliųjų organizacijos	Paslaugos bus suteiktos 190 asmenų
	1.1.5. Finansuoti nevyriausybinių neįgaliųjų organizacijų socialinės integracijos per kūno kultūrą ir sportą projektus	550 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos; 2029 Eur valstybės biudžeto lėšos	Nevyriausybės neįgaliųjų organizacijos	Paslaugos bus suteiktos 60 asmenų
	1.1.6. Skirti dalinį finansavimą VšĮ Vaikų dienos centrui	7500 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos	Savivaldybės administracija	Paslaugas gaus 60 vaikų
	1.1.7. Skirti finansavimą asmens higienos bei skalbimo paslaugoms pirkti	3000 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos	Savivaldybės administracija	Paslaugas gaus 200 rajono gyventojų
1.2. Organizuoti pagalbos namuose paslaugas pagyvenusiems ir neįgaliesiems asmenims	1.2.1. Teikti bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas – pagalbą į namus	218500 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos; 19520 Eur biudžetinių įstaigų pajamų įmokų lėšos	Kupiškio socialinių paslaugų centras	Pagalbos į namus paslaugos bus suteiktos 130 asmenų

1.3. Teikti sunkią negalią turinčių asmenų poreikius atitinkančias dienos globos paslaugas	1.3.1. Teikti specialiąsias socialines paslaugas – dienos socialinę globą asmens namuose	117500 Eur iš valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų	Kupiškio socialinių paslaugų centras	Dienos socialinės globos paslaugos asmens namuose bus suteiktos 25 asmenims
	1.3.2. Teikti integralias paslaugas (slaugos ir dienos socialinės globos) asmens namuose	34516 Eur iš ES lėšų	Kupiškio socialinių paslaugų centras	Integralios paslaugos bus suteiktos 25 asmenims jų namuose
	1.3.3. Teikti dienos socialinės globos paslaugas institucijoje	Valstybės biudžeto ir Savivaldybės biudžeto lėšos	Kupiškio socialinės globos namai	Dienos socialinės globos paslaugas institucijoje gaus 3 asmenys
1.4. Teikti gyventojų poreikius atitinkančias bendrąsias bei socialinės priežiūros paslaugas šeimoms	1.4.1. Teikti socialinės priežiūros paslaugas šeimoms (socialinių darbuotojų ir Atvejo vadybininkų darbo užmokesčiui ir darbo priemonėms)	217200 Eur per metus iš valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos; 11000 Eur iš Savivaldybės biudžeto	Kupiškio socialinių paslaugų centras	Kokybiškas socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas gaus 160 socialinę riziką patiriančių šeimų ir jose augančių vaikų, sumažės socialinės globos poreikis šeimų vaikams, teikiamos paslaugos padės palaikyti ir atstatyti savarankiškumą, įvairias visuomeniniame ir šeimos gyvenime reikalingas funkcijas
1.5. Užtikrinti paslaugų prieinamumą vaikams globojančioms šeimoms, globėjams (rūpintojams),	1.5.1. Teikti globėjų (rūpintojų) ir įtėvių paieškos, rengimo, atrankos konsultavimo ir pagalbos jiems paslaugas (atestuoti GIMK darbuotojai)	22070 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos	Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Globos centras	Bus organizuojami budinčių globotojų, socialinių globėjų, globėjų giminaičių, įtėvių paieška,

įtėvams ir šeimynų dalyviams ar besirengiantiems jais tapti asmenims				konsultuojami asmenys, pageidaujantys globoti (rūpintis) įvaikinti ar tapti budinčiais globotojais, asmenis, siekiančius steigti šeimynas, organizuojami mokymai pagal GIMK programas, vertinamas pasirengimas globoti (rūpintis) prižiūrėti vaikus
	1.5.2. Organizuoti pagalbą budinčiam globotojui, socialiniam globėjui, globėjui giminaičiui, šeimynos dalyviams, įtėvams ir jų prižiūrimiesiems, globojamiems (rūpinamiems) vaikams, įvaikiams (globos koordinatoriai, atestuoti socialiniai darbuotojai)	32600 Eur iš ES lėšų 18000 Eur Savivaldybės biudžeto lėšų	Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Globos centras	Pagal poreikį pagalbą gaus budintys globotojai, socialiniai globėjai, globėjai giminaičiai, šeimynos dalyviai, įtėviai ir jų prižiūrimi, globojami (rūpinami) vaikai, įvaikiai bei bendruomeninių vaikų globos namų darbuotojai
1.6. Plėsti šeimoms socialinių paslaugų teikimą	16.1. Teikti kompleksines paslaugas šeimoms	27296 Eur ES lėšos	VšĮ Vaikų dienos centras Savivaldybės administracija	3 bendruomeniniuose šeimos namuose (Adomynės, Antašavos ir Rudilių) kompleksines paslaugas (psichosocialinė pagalba, pozityvios tėvystės mokymai, šeimos įgūdžių ugdymas ir sociokultūrinės

1.7. Teikti socialinės priežiūros paslaugas senyvo amžiaus asmenims ir neįgaliesiems	17.1. Teikti socialinės priežiūros paslaugas savarankiško gyvenimo namuose	28780 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos	Kupiškio socialinių paslaugų centras	paslaugos) gaus 100 šeimų Namų aplinkos sąlygomis reikalingos paslaugos bus teikiamos 10 asmenų, kuriems nereikia nuolatinės, intensyvios priežiūros
1.8. Vykdyti Nacionalinę neįgaliųjų socialinę integraciją	1.8.1. Pritaikyti būstą ir gyvenamąją aplinką neįgaliesiems	12600 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos	Savivaldybės administracija	Būstas ir gyvenamoji aplinka bus pritaikyta 10 neįgaliųjų

2 tikslas**Užtikrinti socialinės globos paslaugų teikimą senyvo amžiaus asmenims ir neįgaliesiems**

Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1	2	3	4	5
2.1. Užtikrinti kokybišką socialinės globos institucijoje teikimą senyvo amžiaus ir neįgaliesiems asmenims	2.1.1. Socialines paslaugas teikti stacionarioje socialinės globos įstaigoje (Kupiškio socialinių paslaugų centro Stacionarių socialinių paslaugų padalinyje) 2.1.2. Finansuoti socialinės globos (trumpalaikės, ilgalaikės) paslaugų teikimą LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pavaldumo globos įstaigoms ir kitų savivaldybių, viešųjų įstaigų, privačių globos namų	180980 Eur iš Savivaldybės biudžeto; 78000 Eur biudžetinių įstaigų pajamų įmokų lėšos 54000 Eur Savivaldybės biudžeto lėšos; 118300 Eur valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšos	Kupiškio socialinių paslaugų centras Savivaldybės administracija, kitų savivaldybių, VŠĮ, privačių ir LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pavaldumo socialinės globos įstaigos	Kokybiškas socialinės globos paslaugas gaus 35 senyvo amžiaus ir neįgalių asmenų Socialinės globos paslaugas gaus 65 suaugę ir senyvo amžiaus asmenys su negalia

3 tikslas**Užtikrinti socialinės globos paslaugų teikimą be tėvų globos likusiems vaikams**

Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1	2	3	4	5
3.1. Užtikrinti kokybišką socialinės globos be tėvų globos likusiems vaikams paslaugų teikimą	3.1.1. Socialines paslaugas teikti: 3.1.1.1. stacionarioje socialinės globos įstaigoje (Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namuose)	322900 Eur iš Savivaldybės biudžeto lėšų	Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namai	Socialinės globos paslaugos bus teikiamos šeimyniniu principu – 4 šeimynose gyvens 32 vaikai
	3.1.1.2. Bendruomeniniuose vaikų globos namuose	70502 Eur iš ES lėšų	Kupiškio rajono šv. Kazimiero vaikų globos namų padaliniai Bendruomeniniai vaikų globos namai	Socialinės globos paslaugos bus suteiktos 12 vaikų
	3.1.1.3. Socialines paslaugas teikti kitose stacionariose socialinės globos įstaigose	10000 Eur iš Savivaldybės biudžeto lėšų	Savivaldybės administracija, kitų savivaldybių, viešųjų įstaigų ir LR socialinės apsaugos ir darbo ministerijos pavaldumo socialinės globos įstaigos kūdikiams ir vaikams su negalia	Socialinės globos paslaugas gaus 4 vaikai
	3.1.1.4. Socialines paslaugas teikti šeimynose	13300 Eur iš Savivaldybės biudžeto lėšų šeimynų dalyviams	Aldonos ir Antano Jatužių šeimyna, Liolės Anikevičienės šeimyna	Šeimynose gyvens 5 vaikai
		10700 Eur iš Savivaldybės biudžeto lėšų	Savivaldybės administracija,	Finansinę paramą gaus 11 asmenų (globėjų ar buvusių globotinių besimokančių)
	3.1.1.5. Socialines paslaugas teikti budinčių globotojų, socialinių globėjų	18000 Eur iš Savivaldybės biudžeto lėšų	Budintys globotojai, socialiniai globėjai	Socialinės globos paslaugas gaus 4 vaikai

	šeimose			

4 tikslas Plėtoti socialines paslaugas socialinės rizikos asmenims ir šeimoms				
Uždaviniai	Priemonės	Lėšos, finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas
1	2	3	4	5
4.1. Užtikrinti socialinės rizikos asmenims socialinių paslaugų teikimą	4.1.1. Finansuoti bendrąsias ir specialiąsias (intensyvios krizių įveikimo pagalbos, laikino apnakvindinimo, trumpalaikės socialinės globos) paslaugas	28600 Eur iš Savivaldybės biudžeto lėšų	Savivaldybės administracija, Kupiškio socialinių paslaugų centro padalinys Krizių centras	Bus teikiama skubi pagalba ir laikinas prieglobstis, trumpalaikė socialinė globa krizių atvejais 15 asmenų, 10 asmenų dalyvaus mokymuose smurto prevencijos tema, 12 suaugusių socialinės rizikos asmenų bus suteiktos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos, 20 asmenų, turinčių priklausomybę alkoholiui, bus konsultuojami dėl gydymo, 20 asmenų bus ugdomi socialiniai įgūdžiai
4.2. Užtikrinti socialinę paramą mažas pajamas gaunantiems asmenims	4.2.1. Organizuoti maitinimą mažas pajamas gaunantiems asmenims	6160 Eur iš Savivaldybės biudžeto lėšų	Savivaldybės administracija, Kupiškio socialinių paslaugų centras	Socialinės paslaugos bus teikiamos 20 mažas pajamas gaunantiems asmenų

IV SKYRIUS FINANSAVIMO PLANAS

12. Socialinės apsaugos finansavimo šaltiniai

Eil. Nr.	Socialinės apsaugos finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas	Pagal planines išlaidas

		2017 metais, tūkst. Eur	2018 metais, tūkst. Eur	2019 metais, tūkst. Eur
1	2	3	4	5
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinei apsaugai	2614,3	3198,9	3221,3
1.1.	Palyginti su bendru Savivaldybės biudžetu, proc.	11,8	14,5	17,7
1.2.	Iš jų valstybinėms funkcijoms atlikti	624,5	727,4	861,0
1.3.	Iš jų bendrosioms biudžeto reikmėms	1780,7	2075,2	2235,0
1.4.	Iš jų valstybės investicijų programos lėšos	-		-
2.	Valstybės biudžeto specialioji tikslinė dotacija socialinėms paslaugoms	385,5	506,0	519,7
	iš jų:			
2.1.	šeimų socialinei priežiūrai organizuoti	135,5	213,8	277,2
2.2.	asmenų su sunkia negalia socialinei globai organizuoti	250,0	292,2	242,5
3.	Vaikų globos (rūpybos) išmokoms	168,5	162,212	165,08
4.	ES struktūrinių fondų lėšos			
5.	Asmenų mokėjimai už socialines paslaugas	146,9	147,2	98,0
6.	Kitos lėšos	-	-	-

Finansų ir biudžeto skyriaus ir Socialinės paramos skyriaus informacija

Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai

Eil. Nr.	Socialinės apsaugos finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas	Pagal planines išlaidas
		2018 metais, tūkst. Eur	2019 metais, tūkst. Eur
1	2	3	4
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms, iš jų:	1556,1	1772,6
1.1.	valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos	506,0	519,7
1.2.	palyginti su bendru Savivaldybės biudžetu, proc.	7	9,7

12.1. Socialinių paslaugų finansavimo šaltinių įvertinimas

2019 m. Savivaldybės biudžeto planinės išlaidos socialinėms paslaugoms, palyginti su

2018 m. išlaidomis, didėja apie 1,14 proc.

13. Socialinių paslaugų finansavimo iš Savivaldybės biudžeto būdai

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Pagal faktines išlaidas, tūkst. Eur	Pagal planines išlaidas, tūkst. Eur
		2018 metai	2019 metai
1.	Socialinių paslaugų pirkimas	-	-
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas	784,4	915,3
	iš jo:		
2.1.	Savivaldybės pavaldumo įstaigoms	724,3	851,3
2.2.	regioninių socialinių paslaugų įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis	37,1	39,0
2.3.	nevyriausybinių organizacijų įstaigoms pagal lėšų kompensavimo sutartis (šeimynos)	23,0	25,0
3.	Savivaldybės biudžeto lėšos, skirtos nevyriausybiniams organizacijoms	-	-
4.	Finansavimas vykdanč socialinių paslaugų programas	-	-
	Iš viso	784,4	915,3

14. Lėšos, reikalingos žmogiškųjų išteklių plėtrai

Siekiant efektyviau organizuoti socialinių paslaugų teikimą, gerinti socialinių paslaugų kokybę Savivaldybėje, būtinos investicijos į specialistų kvalifikacijos kėlimą, darbo užmokesčio didinimą bei naujų etatų kūrimą. Kupiškio socialinių paslaugų centrui trūksta 3 socialinio darbuotojo padėjėjo etatų pagalbos į namus paslaugoms teikti.

15. Savivaldybės finansinių galimybių palyginimas su numatytais priemonių finansavimu

Rajone gyvena įvairių socialinių sluoksnių asmenų, kuriems reikalinga įvairi socialinė parama. Daugumai jų ši parama užtikrinama, tačiau Savivaldybė neturi tiek finansinių išteklių, kad visiems esamiems ir potencialiems socialinių paslaugų gavėjams galėtų užtikrinti aukštos kokybės socialinių paslaugų teikimą. Lėšų poreikis socialinėms paslaugoms finansuoti kiekvienais metais didėja, kadangi žymiai didėja ir socialinių paslaugų poreikis, bet dėl lėšų trūkumo nebus galima patenkinti socialinių paslaugų poreikio.

15. 1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų įvertinimas

2018 m., palyginti su 2017 m., Savivaldybėje buvo išlaikytos jau teikiamų socialinių paslaugų apimtys. Savivaldybės gyventojų socialinių paslaugų poreikiai tenkinami nepakankamai, ypač pagalbos į namus paslaugų kaimiškose vietovėse ir dienos socialinės globos institucijoje. Nėra galimybės organizuoti socialinių paslaugų pagal poreikius visoms socialinėms žmonių grupėms. Nestacionarių socialinių paslaugų poreikis Savivaldybėje netenkinamas dėl lėšų trūkumo.

Savivaldybės finansinės galimybės, kaip ir daugelyje Lietuvos savivaldybių, yra ribotos, todėl socialinių paslaugų gyventojams teikimas organizuojamas atsižvelgiant į prioritetines socialinių paslaugų gavėjų grupes.

Į socialinių paslaugų teikimą aktyviai įsitraukia rajone veikiančios nevyriausybinės neįgaliųjų organizacijos, teikiančios socialinės rehabilitacijos neįgaliesiems bendruomenėje paslaugas, tačiau šios organizacijos mažai paslaugų teikia kaimo vietovių gyventojams. Neįgaliųjų nevyriausybinių organizacijų kasmet teikia tas pačias paslaugas, trūksta įvairesnių paslaugų. Kaimo vietovių gyventojams trūksta socialinių paslaugų, kurios patenkintų įvairių socialinių grupių poreikius.

V SKYRIUS PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

16. Socialinių paslaugų plėtros vizija – kurti gyventojų poreikius tenkinančią socialinių paslaugų infrastruktūrą, užtikrinti reikalingų socialinių paslaugų teikimo tęstinumą, siekti socialinių paslaugų kokybės.

17. Prognozuojamos socialinės paslaugos

Per ateinančius 3 metus Kupiškio rajono savivaldybėje planuojama šių socialinių paslaugų plėtra:

- pagalbos globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams paslaugų;
- trumpalaikės, ilgalaikės socialinės globos be tėvų globos likusiems vaikams paslaugų (bendruomeniniuose vaikų globos namuose, profesionalių globėjų šeimose);
- kompleksiškai teikiamų paslaugų šeimai;
- pagalbos į namus paslaugų;
- dienos socialinės globos paslaugų asmens namuose ir institucijoje;
- laikino atokvėpio paslaugų institucijoje;
- integralių paslaugų (slaugos ir globos paslaugos neįgaliesiems ir senyvo amžiaus asmenims jų namuose);
- socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugų socialinę riziką patiriančioms šeimoms ir jose augantiems vaikams;
- darbingo amžiaus neįgaliesiems ir senyvo amžiaus asmenims (savarankiško gyvenimo namuose) paslaugų;
- darbingo amžiaus neįgaliesiems (grupinio gyvenimo namuose) paslaugų;
- apsaugoto būsto neįgaliesiems;
- trumpalaikės, ilgalaikės socialinės globos paslaugų senyvo amžiaus asmenims institucijoje.

18. Savivaldybės biudžeto augimo perspektyva ir numatomas pokytis

Savivaldybės biudžeto dalis, tenkanti socialinėms paslaugoms, per ateinančius 2019 metus didės, todėl svarbu ne tik išlaikyti jau esamas socialinių paslaugų apimtį, bet ir gerinti teikiamų socialinių paslaugų kokybę.

19. Išteklių prognozė ateinantiems 3 metams

Didės socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius, nes numatoma plėsti socialinių paslaugų teikimą pagal Socialinių paslaugų katalogą toms gyventojų grupėms, kurioms socialinių paslaugų poreikis nepatenkintas arba tenkinamas iš dalies.

Prognozuojama, kad socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų etatams išlaikyti, kvalifikacijai kelti per ateinančius 3 metus Savivaldybės biudžeto išlaidos turėtų padidėti.

20. Siūlomos plėsti regioninės socialinės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas

Socialinių paslaugų rūšys (nurodomos pagal žmonių socialines grupes)	Vietų skaičius
Grupiniai gyvenimo namai asmenims su negalia	10
Bendruomeniniai vaikų namai	12
Dienos socialinė globa institucijoje	3

VI SKYRIUS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

21. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai

Socialinių paslaugų plano įgyvendinimą priežiūrės Savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyrius.

22. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai ir įvertinimo rezultatai

Socialinių paslaugų plano vertinimo rezultatai bus aptariami pasibaigus kalendoriniams metams Savivaldybės administracijos atsakingų asmenų, socialinių paslaugų įstaigų vadovų, nevyriausybinų organizacijų, teikiančių socialines paslaugas, vadovų ir asmenų, atsakingų už socialinių paslaugų plano vykdymą ir priežiūrą, susirinkime.

23. Pasiiektų rezultatų, tikslų ir uždavinių analizė, numatytų vykdyti priemonių efektyvumas

Vertinant planą, bus analizuojama, ar pasiekti rezultatai, tikslai ir uždaviniai, ar įgyvendinamos visos priemonės laukiamiems rezultatams pasiekti, ar skirtos numatytos lėšos. Bus analizuojama, ar tenkinamas gyventojų poreikis socialinėms paslaugoms, jei ne – ieškoma alternatyvių paslaugų siekiant sumažinti poreikį kuriai nors paslaugų rūšiai. Bus kontroliuojama, ar visos plane numatytos priemonės įgyvendinamos, jei ne – analizuojamos priežastys. Atliekant plano

priežiūrą ar vertinant numatytų priemonių efektyvumą, bus vertinamas plano ir jo priemonių tikslingumas atsižvelgiant į kintančias aplinkybes ir veiksnius.
